

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนวัดสะแกงาม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นายศักดิ์ดา พยัคฆโส

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
กันยายน 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

303.372
ด 325 ป
ว. 3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนวัดสะแกงาม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
นายศักดิ์ดา พยัคฆโส

22 ต.ค. 2545

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
กันยายน 2545

152009

ศักดิ์ดา พัยคมโส. (2545) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขต
บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) . กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์
วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นโรงเรียนวัดสะแกงาม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 กลุ่มตัวอย่างเป็น
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 จำนวน 226 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 115 คน และนักเรียนหญิง
จำนวน 111 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต
วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย ได้แก่ เพศหญิง(X_2), นิสัยทางการเรียน (X_{10}), ลักษณะมุ่งอนาคต
(X_{11}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา (X_{12}), บรรยากาศการเรียนการสอน (X_{13}), สัมพันธภาพ
ระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}), และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (X_1)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้นปี (X_3 - X_5), สถานภาพสมรสของบิดามารดา (X_6 - X_8) และ
ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา (X_9)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย เรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา (X_{12}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน(X_{15}), และ
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) ซึ่งปัจจัยทั้งสามนี้รวมกันพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นได้ร้อยละ 46.10

5. สมการพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ได้แก่

5.1 สมการพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในรูป คะแนนดิบ
ได้แก่

$$\hat{Y} = .897 + .399X_{12} + .255X_{15} + .212X_{14}$$

5.2 สมการพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในรูปคะแนน
มาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .310X_{12} + .230X_{15} + .219X_{14}$$

FACTORS EFFECTING ON THE LIFE STYLE OF LOWER
SECONDARY STUDENTS OF WATSAKAE-NGAM SCHOOL IN
KHAT BANAGKHUNTIAN , BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

Mr.SAKDA PHAYAKKHASO

Presented in Partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot university

September 2002

Sakda Phayakkhaso. (2002) . *Factors effecting on the life style of lower secondary of Watsakae-ngam school in Khat Bangkhuntian , Bangkok*. Master Project , M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Mrs. Wilailuck Pongsopar.

The purposes of this research were to study factors effecting on the life style of lower secondary students of Watsakae-ngam School in Khet Bangkhuntien , Bangkok in academic year 2002. The samples were 226 lower secondary students; 115 males and 111 females . The instruments were the factors effecting on the life style questionnaires. The data was analysed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis .

The results were as follows:

1. There were significantly positive correlation among 7 factors ; female (X_2), study habit (X_{10}), further expectation (X_{11}), interpersonal relationship between student and parent (X_{12}), learning atmosphere(X_{13}), interpersonal relationship between student and teacher(X_{14}) and interpersonal relationship between student and peer(X_{15}) and the life style of lower secondary students at .01 level.
2. There were significantly negative correlation between males and the life style of lower secondary students at .01 level.(X_1)
3. There were no significantly correlation among 7 factors ; class level1-3 (X_3 - X_5), marital status of parent (X_6 - X_8), economic status of parent (X_9) and the life style of lower secondary students.
4. There were three factors significantly effecting on the life style of lower secondary students at .01 level. These factors effecting on the life style from the most to the least were interpersonal relationship between student and parent (X_{12}), interpersonal relationship between student and peer(X_{15}) and interpersonal relationship between student and teacher(X_{14}) , respectively. They could predicted the life style of lower secondary students about percentage of 46.10.
5. The predicted equation of the life style of lower secondary students were as follows :

5.1 In term of raw scores were :

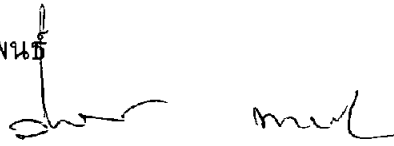
$$\hat{Y} = .897 + .399 X_{12} + .255 X_{15} + .212 X_{14}$$

5.2 In term of raw scores were :

$$Z = .310 X_{12} + .230 X_{15} + .219 X_{14}$$

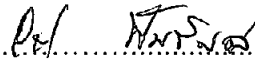
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

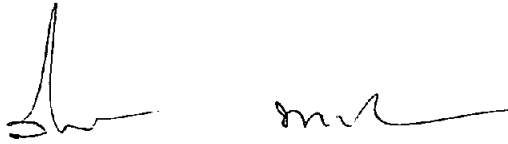
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

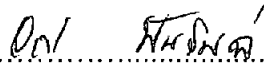
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

คณะกรรมการสอบ

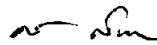
ประธาน

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

กรรมการ

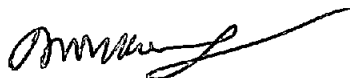
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุกุล)

วันที่ ๒๗ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจากอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี และ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กริทอง กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมเพื่อสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาพร้อมแนวคิดข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขทุกขั้นตอนของการทำวิจัยอย่างใกล้ชิด ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กริทอง และ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ที่ให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนางสาวภา วัจนรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกำแพง เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร นายทวีป เหมทานนท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสะแกงาม และอาจารย์สุทธินิ กลิ่นสนครุโรงเรียนวัดสะแกงาม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดกำแพง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดสะแกงาม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณอาจารย์จาริญา ศักดิ์ประธาน ที่ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำการวิจัยครั้งนี้ ด้วยดีตลอดมา

คุณค่า ความดีที่เกิดครั้งนี้ ขอมอบให้กับบิดา มารดา และบรรพชนอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิทยาการให้กับผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดามารดาที่ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ ครอบครัวพยัคฆโส พี่และเพื่อนโรงเรียนวัดสะแกงาม ที่เป็นกำลังใจให้จนประสบความสำเร็จในการศึกษานี้

ศักดิ์ดา พยัคฆโส

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	6
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	11
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	27
วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	28
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า.....	43
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า.....	44
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	44
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	50
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	50
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	50
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5(ต่อ)	
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	53
ข้อเสนอแนะ.....	56
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	56
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย.....	57
บรรณานุกรม.....	58
ภาคผนวก	65
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม.....	66
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ.....	85
ประวัติย่อของผู้ทำสารนิพนธ์.....	92

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นกลุ่มประชากร จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน.....	27
2	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เพศ สถานสมรสของบิดามารดา.....	45
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา นิสัยทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา บรรยากาศการเรียน การสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน...	46
4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน ต้น ได้แก่ เพศ ชั้นปี สถานภาพสมรสของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดา มารดา นิสัยทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธ ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	47
5	แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นเป็นเกณฑ์ โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	48
6	แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ.....	49
7	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน.....	85
8	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต.....	86
9	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ บิดามารดา.....	87
10	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน ...	88
11	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ ครู.....	89
12	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ เพื่อน	89
13	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามการดำรงชีวิต.....	90

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	6
---	----------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจะพัฒนาประเทศชาติให้สามารถแข่งขัน และสามารถอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมั่นคงในโลกนั้น จำเป็นที่จะต้อง มี “คน” ที่มีคุณภาพ ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 กล่าวว่า คนเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา โดยมุ่งให้คนสามารถพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อจะได้นำไปสู่การเป็นสังคมที่มีความเป็นปึกแผ่น มีความสงบสันติ เป็นสังคมที่คนมีความสุข อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและเอื้ออาทรต่อกัน มีความเมตตากรุณา มีหลักธรรมของศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และเป็นสังคมที่มีคุณภาพ รู้จักตนเองรู้เท่าทันโลก สามารถปรับตัวเองอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า การจะพัฒนาประเทศชาตินั้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2539 : ก – ฉ) ควรที่จะเริ่มที่ตัวเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากเด็กในวันนี้จะกลายเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า และจะกลายเป็นประชากรที่จะต้องรับภาระของประเทศชาติในอนาคต

ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาประชากรในวัยเด็ก (อายุ แรกเกิด – 14 ปี) และเยาวชน (อายุ 15 – 25 ปี) เสียก่อน เนื่องจากเด็กยังอยู่ในช่วงปฐมวัยของชีวิต มีศักยภาพในการรับการพัฒนาร่างกายและจิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ส่วนเยาวชนก็กำลังอยู่ในวัยที่เต็มไปด้วยพลังทั้งทางกาย การเรียนรู้ และความคิดตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (แผนการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 – 2534)

สังคมไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมในเมืองมีการสนับสนุนส่งเสริมในการศึกษาหาความรู้โดยการเรียนในระบบของโรงเรียนกันมาก โรงเรียนจึงนับว่าเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปลูกฝังค่านิยมให้แก่เด็ก เพราะเด็กใช้ชีวิตส่วนใหญ่นอกบ้านกับการศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน เด็กได้รับค่านิยมจากการเรียนรู้ จากการที่โรงเรียนมีวิธีการปลูกฝังค่านิยมโดยมีหลักสูตรบทเรียนที่แน่นอน มีวิธีการปลูกฝัง ถ่ายทอดและประเมินผลอย่างมีระบบ นอกจากนี้นักเรียนยังได้มีโอกาสเรียนรู้ค่านิยมจากกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อนนักเรียนด้วยตนเอง และด้วยระเบียบเงื่อนไขที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติ การต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้รับค่านิยมต่างๆ ด้วย (กรรณิการ์ ชีใจงาม. 2542 : 3)

ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เสนอแนวการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และการจัดการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่างๆ ดังนี้ ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่อง การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้

และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2542 : 12 – 13)

จากแนวนโยบายในการจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนที่รัฐจัดขึ้น จึงจำเป็นที่นักเรียนต้องได้รับการศึกษาเพิ่ม จากเดิมที่เรียนเพียงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มทำงาน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเสริมทักษะวิชาชีพให้กับผู้เรียนให้มีประสบการณ์ที่ดีก่อนออกไปประกอบอาชีพ

นอกจากนักเรียนอยู่ในวัยที่ต้องเรียนหนังสือแล้ว ยังเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ และต้องประสบกับปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม บุคคลต้องทำการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสภาพต่างๆ ของการที่จะก้าวสู่วัยผู้ใหญ่ต่อไป (สมโภชน์ เอี่ยมสมบุรณ์. 2525 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1967)

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนที่โรงเรียนแห่งนี้เป็นเวลา 3 ปี และจากการศึกษาปัญหาโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด สอบถามนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดสะแกงาม พบว่า นักเรียนทั้งหมด 226 คน มีปัญหาครอบครัว ได้แก่ ปัญหาความแตกแยกในครอบครัว 124 คน คิดเป็นร้อยละ 55 ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว 72 คนคิดเป็นร้อยละ 32 และนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนและจะไม่ศึกษาต่ออีก 30 คนคิดเป็นร้อยละ 13

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงถึงผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้น สนับสนุนให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีการดำรงชีวิตที่ไม่เหมาะสม ดังที่ซิงเกอร์ (Walker , Sechrist and Pender . 1987 : 76 ; citing Singer. 1982) กล่าวถึงการดำรงชีวิตว่าเป็นหนทางของการดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตที่บุคคลประพฤติปฏิบัติในกิจวัตรประจำวัน และเพนเดอร์ (Pender. 1987 : 135 - 143) ได้กล่าวถึงการดำรงชีวิตที่ดีจะต้องปฏิบัติตามสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ การดูแลตนเอง หมายถึง การดูแลตนเองในด้านสุขวิทยาส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรค การสังเกตร่างกายตนเองว่ามีอาการผิดปกติหรือไม่ การปฏิบัติทางโภชนาการ หมายถึง การรับประทานอาหารได้ถูกต้องเหมาะสมมีคุณค่าทางโภชนาการ การออกกำลังกาย หมายถึง การพักผ่อนและเสริมสร้างสมรรถนะของร่างกาย การนอนหลับ หมายถึง การประเมินระยะเวลาที่ควรจะได้รับพักผ่อนนอนหลับตลอดจนการมีลักษณะการนอนที่ถูกต้อง การจัดการกับความเครียด หมายถึง การประเมิน อารมณ์สภาวะของบุคคล การแสดงอารมณ์ต่างๆ ออกมาได้อย่างเหมาะสม ความเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ในความสำเร็จของชีวิต หมายถึง ความพึงพอใจในความสำเร็จของชีวิต จุดมุ่งหมายของชีวิต หมายถึง การกำหนดเป้าหมายชีวิต ทั้งระยะสั้นและระยะยาว การมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น หมายถึง การคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นๆ การควบคุมสภาวะสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพ หมายถึง การดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ การใช้บริการด้านสุขภาพ หมายถึง ความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพอนามัย การตรวจสุขภาพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงามกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้สอน นำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวางแผนการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ตลอดจนทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีการดำรงชีวิตได้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม จำนวน 226 คน แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 75 คน แยกเป็น ชาย 42 คน หญิง 33 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี 80 คน แยกเป็น ชาย 37 คน และหญิง 43 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 71 คน แยกเป็น ชาย 36 คน และหญิง 35 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม จำนวน 226 คน แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 75 คน แยกเป็น ชาย 42 คน หญิง 33 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี 80 คน แยกเป็น ชาย 37 คน และหญิง 43 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 71 คน แยกเป็น ชาย 36 คน และหญิง 35 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

3.1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

3.1.1.1 เพศ ได้แก่ ชายและหญิง

3.1.1.2 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3

3.1.1.3—นิสัยทางการเรียน—

3.1.1.4 ลักษณะมุ่งอนาคต

3.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

3.1.2.1 สถานภาพสมรสของบิดามารดา กรณีสมรสแล้ว ๗ คน และ ๖ คน

3.1.2.2 ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา

3.1.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา ✓

3.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

3.1.3.1 บรรยากาศในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

3.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ✓

3.1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ✓

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำรงชีวิต ของนักเรียนวัดสะแก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำรงชีวิต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน ได้แก่ การดำรงชีวิตด้านการเรียน การดำรงชีวิตด้านส่วนตัว การดำรงชีวิตด้านสังคมเพื่อทำให้มีความสุขและประสบความสำเร็จในการเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การดำรงชีวิตด้านการเรียน ได้แก่ การเตรียมตัวและความพร้อมในการเรียน ความเข้าใจในการเรียน สมาธิในการเรียน ความคาดหวังในการเรียน ความสำเร็จในการเรียน

1.2 การดำรงชีวิตด้านส่วนตัว ได้แก่ การใช้เวลาว่างและการทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับ พักผ่อน เล่นกีฬา และการไปเที่ยว

1.3 การดำรงชีวิตด้านสังคม ได้แก่ การคบเพื่อนเพศเดียวกัน การคบเพื่อนต่างเพศ การมีสัมพันธภาพกับครู การมีสัมพันธภาพกับครอบครัว การมีสัมพันธภาพกับบุคคลทั่วไป การเข้าสังคม

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแก หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

2.1.1 นิสัยทางการเรียน หมายถึง การกระทำเป็นประจำวันของนักเรียนที่เกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน การตั้งใจเรียน และการวางแผนการเรียน

2.1.2 ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคาดการณ์ไกล เน้นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติ เพื่อรองรับผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดีหรือป้องกันผลเสีย ตลอดจนความสามารถควบคุมตนเองในการกระทำ หรือเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเองเพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดตามมานั้นแก่ตนเองและผู้อื่นในภายหลัง

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1 สถานภาพสมรสของบิดามารดา ได้แก่

2.2.1.1 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

2.2.1.2 บิดามารดาแยกกันอยู่ หรือ หย่าร้างกัน

2.2.1.3. บิดามารดา และ / หรือมารดาถึงแก่กรรม

2.2.2 ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา หมายถึง รายได้ของบิดามารดาของนักเรียน ซึ่งเป็นรายได้ประจำเดือนของบิดามารดา รวมกันเป็นรายเดือน

2.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อนักเรียนและพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อบิดามารดา เพื่อทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

2.2.3.1 พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ ให้ความรักความห่วงใยต่อนักเรียน ให้กำลังใจและไว้วางใจในการทำกิจกรรมของนักเรียน เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัวกับนักเรียน

2.2.3.2 พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อบิดามารดา ได้แก่ แสดงความรัก เคารพ เชื่อฟัง ช่วยเหลืองานที่บิดามารดามอบหมายให้ทำด้วยความเต็มใจ ยอมรับกฎระเบียบภายในครอบครัว การขอคำแนะนำในการปฏิบัติตนทั้งในด้านการเรียนและส่วนตัว

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

2.3.1 บรรยากาศในการเรียนการสอน หมายถึง สภาพทางการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนที่มีผลต่อการดำรงของนักเรียน ได้แก่ วิธีการสอนของครู สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน และพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.2.1 พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ ให้ความรัก ความสนใจ เอาใจใส่ เป็นกันเอง ให้คำปรึกษาและชี้แนะแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

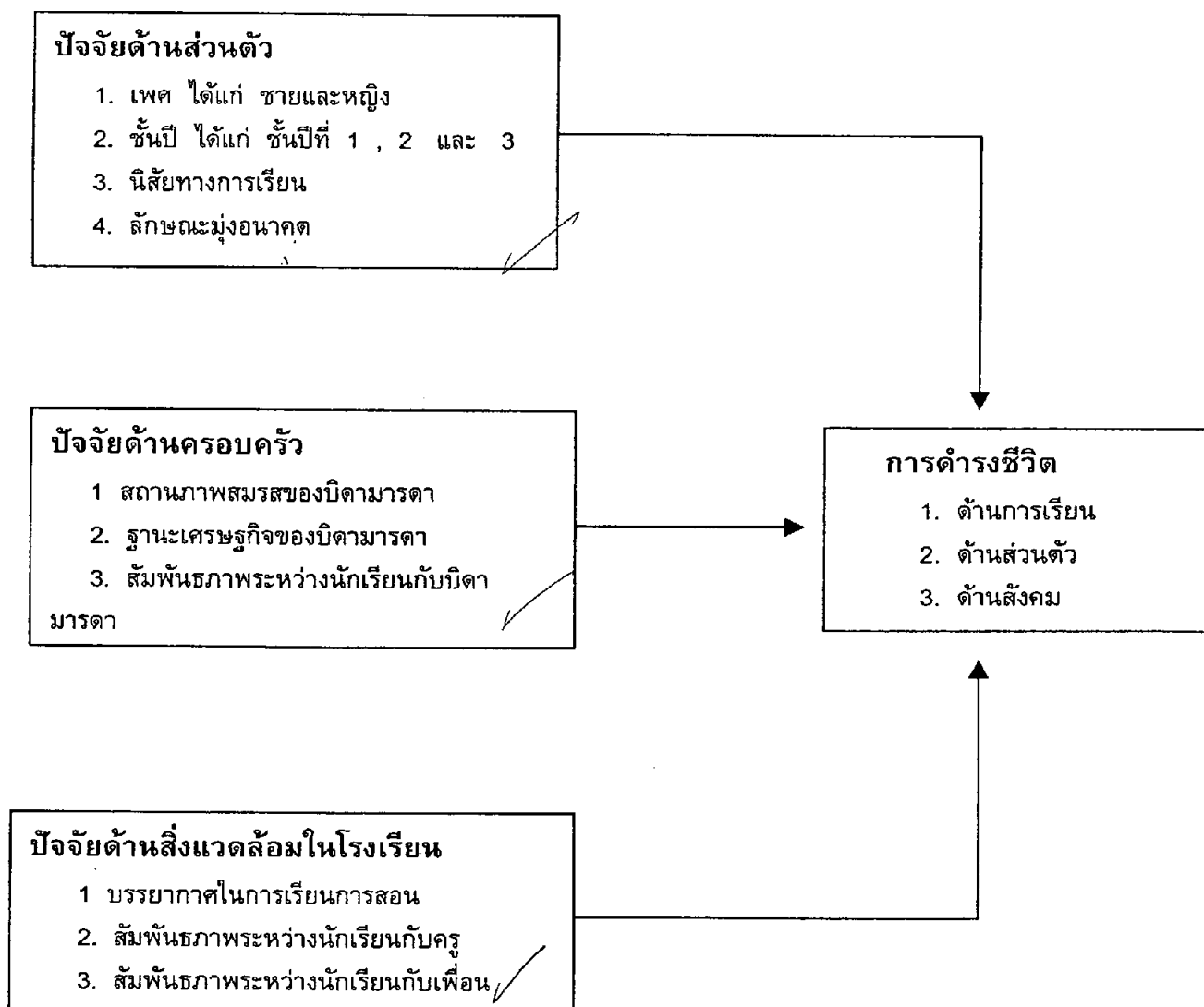
2.3.2.2 พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ เคารพ เชื่อฟัง ตั้งใจ และสนใจกระทำสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอน ชักถามและปรึกษาครูทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนและด้านส่วนตัวทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ได้แก่ การช่วยเหลือกัน การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การใกล้ชิด การห่วงใย การมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันด้วยความรักและความสามัคคี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัว
 - 2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน
 - 2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน
 - 2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต
 - 2.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต
 - 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว
 - 2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา
 - 2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา
 - 2.2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา
 - 2.2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา
 - 2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา
 - 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
 - 2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน
 - 2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน
 - 2.3.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 2.3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 2.3.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
 - 2.3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต

1.1.1 ความหมายการดำรงชีวิต

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตมีจำนวนน้อย และยังไม่มีการศึกษาวิเคราะห์อย่างจริงจัง ดังนั้น การเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทนี้ จะครอบคลุมแนวความคิดเกี่ยวกับ การดำเนินชีวิต การใช้ชีวิต แบบแผนการดำเนินชีวิต

อุทุมพร จามรมาน (2528 : 29) กล่าวว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตเป็นลักษณะทางจิตและสังคมซึ่งคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นประพฤติปฏิบัติ และเป็นพฤติกรรมทั้งหลายที่บุคคลสามารถควบคุมได้ อาจจะมาหรือน้อย รวมไปถึงการกระทำต่างๆ ที่มีผลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพของคนคนนั้น

นพรัตน์ มหากาญจนกุล (2537 : 26) กล่าวว่า แบบแผนการดำเนินชีวิต หมายถึง พฤติกรรมหรือลักษณะการดำรงชีวิตของบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอยู่เป็นประจำ

รัชนี้ ฝนทองมงคล (2538 : 13) ได้ให้คำนิยามของคำว่า การดำเนินชีวิตไว้ว่า หมายถึง วิธีการดำรงชีพ การดำเนินชีวิตประจำวันโดยมีเป้าหมาย

ซิงเกอร์ (Walker , Sechrist and Pender . 1987 : 76 ; citing Singer. 1982 A *Spanist Language of the Health-Promoting lifestyle Profile*) ให้ความหมายของวิถีทางดำเนินชีวิตว่าเป็นหนทางของการดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตที่บุคคลประพฤติปฏิบัติในกิจวัตรประจำวัน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การดำรงชีวิตคือพฤติกรรมหรือลักษณะการใช้ชีวิต รวมไปถึง การกระทำต่างๆ ในกิจวัตรประจำวัน ที่มีผลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพของคนคนนั้น

1.1.2 หลักการดำรงชีวิต

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตมีจำนวนน้อย และยังไม่มีการศึกษาวิเคราะห์อย่างจริงจังดังนั้น การเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทนี้ จะครอบคลุมแนวความคิดเกี่ยวกับ การดำเนินชีวิต การใช้ชีวิต แบบแผนชีวิต

สัญญา ธรรมศักดิ์ (2530 : 49 -52) ได้กล่าวถึงหลักการดำเนินชีวิต 5 ประการ คือ

1. ศีลธรรม
2. สุขภาพ
3. การงาน
4. การเงิน
5. การสมาคม

พระครูธรรมธรสุนันท์ (2535 : 6) ได้กล่าวว่าถึงหลักการดำเนินชีวิตเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า ขึ้นอยู่กับ หลักการดำเนินชีวิต 2 ทางคือ

1. ทางดี (ทางเจริญ) หมายถึง การดำเนินชีวิตของมนุษย์ด้วยหลักธรรมที่เป็นธรรมชาติอันเป็นกฎแห่งความจริง
2. ทางชั่ว (ทางเสื่อม) หมายถึง การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทางเสื่อม ประกอบด้วย อบายมุข 6 ได้แก่ ตีมน้ำเมา เทียวกลางคืน เทียวดูการละเล่น การเล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร เกียจคร้านการทำงาน

ประเวศ วะสี (2538 : 19 - 24) กล่าวว่า การดำรงชีวิตที่มีคุณค่า หรือมีวิถีที่ถูกต้อง ทุกคนควรจะพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยการดำรงชีวิตที่มีคุณค่า 5 ประการ คือเบญจวิถี ดังต่อไปนี้

1. ปลุกมโนสำนึกแห่งความเป็นมนุษย์

จุดเริ่มต้นของการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า อยู่กับการปลุกมโนสำนึกแห่งความเป็นมนุษย์ของตนเองให้ตระหนักว่า เรามีศักยภาพที่จะเรียนรู้ ที่จะรัก และที่จะเป็นอิสระ คือพ้นจากความบีบคั้นได้ มโนสำนึกทำให้เกิดพลังอำนาจแห่งเจตจำนง (Will Power) พลังอำนาจแห่ง เจตจำนงเป็นพลังที่ก่อให้เกิดพลังชีวิต ช่วยให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ และมีความสำเร็จ

2. สัมผัสเพื่อมนุษย์และสัมผัสธรรมชาติ

ในสังคมสมัยใหม่ ชีวิตและการทำงานของมนุษย์อยู่กับความเทียม (Artificially) ทำให้แปลกแยกจากธรรมชาติและเพื่อนมนุษย์ ชีวิตมนุษย์ที่แปลกแยกจากธรรมชาติและจากเพื่อนมนุษย์ทำให้เกิดปัญหาทางจิต สังคม และปัญญา อันเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาต่างๆ เป็นอันมาก ในสังคมปัจจุบันชีวิตที่จะมี

คุณค่าต้องพยายามให้สัมผัสกับธรรมชาติและสัมผัสกับชีวิตของเพื่อนมนุษย์ไว้เสมอๆ เพื่อพัฒนาจิตใจให้ละเอียดอ่อน (High Touch) และพัฒนาทางจิตวิญญาณให้สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ชีวิตมีคุณค่ายิ่งนัก

3. ขยายความรักเพื่อนมนุษย์และความรักธรรมชาติอย่างกว้างขวาง

ขยายความรักเพื่อนมนุษย์และความรักธรรมชาติออกไปอย่างกว้างขวาง โดยปราศจากเงื่อนไขทางลัทธิ อุดมการณ์ หรือชนชั้นใดๆ ให้จิตใจเต็มไปด้วยมิตรไมตรีและเอื้ออาทรต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย มีความรักสากล (Universal Love) เมื่อทำได้ดังนี้มากขึ้นเรื่อย จิตใจจะสงบ ประสบความงาม ความสุข และอิสระภาพ ทำให้อยู่ในฐานะจะเรียนรู้จากทุกสิ่งทุกอย่าง ทุกสถานการณ์ ตามความเป็นจริง ตามปกติ มนุษย์เรียนรู้ได้ยาก เพราะมัวไปขังติดอยู่ในอารมณ์ แต่เมื่อมีความรักสากลแล้วเรียนรู้ได้จากคนทุกคนและจากทุกสถานการณ์ จะทำให้มีศักยภาพมาก บุคคลเรียนรู้แต่ละคนมีศักยภาพและผลกระทบต่อสังคมมาก

4. รวมกลุ่มให้เกิดความเป็นชุมชน

การรวมกลุ่มของบุคคลจำนวนหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันมีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้และการกระทำร่วมกัน และมีองค์กรจัดการ จะเกิดความอบอุ่นและความสุขอย่างท่วมท้น มีพลังการเรียนรู้และพลังสร้างสรรค์สูงมาก เมื่อเกิดสภาพดังกล่าวขึ้นเรียกว่า ความเป็นชุมชน เมื่อมีความเป็นชุมชน และเครือข่ายของชุมชนจะทำให้แก้ปัญหาได้ทุกชนิด

5. การเป็นบุคคลเรียนรู้

ในยุคสมัยแห่งความสลับซับซ้อนและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนทุกคนต้องเป็นบุคคลเรียนรู้และมีกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม สามารถเรียนรู้ได้จากทุกคนและทุกสถานการณ์การรู้อะไรแจ่มแจ้งทำให้เกิดความสุขเพราะทำให้เกิดอิสระภาพหรือการหลุดพ้นจากความไม่รู้ ความไม่รู้ทำให้เกิดความบีบคั้น การเรียนรู้ที่ถูกต้องทำให้รู้ความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติ มนุษย์และสังคมทั้งทางวัฒนธรรมและนามธรรม รวมไปถึงจนถึงทางจิตวิญญาณ การรู้ความจริงทำให้มีศักยภาพสังคมในอนาคตจะเป็นสังคมเรียนรู้และบุคคลจะต้องเป็นบุคคลเรียนรู้ การเรียนรู้ทำให้ชีวิตมีคุณค่ายิ่ง

เพนเดอร์ (Pender, 1987 : 135 - 143) ได้แบ่งการดำเนินชีวิต ออกเป็น 10 ด้าน คือ

1. การดูแลตนเอง หมายถึง การดูแลตนเองในด้านสุขวิทยาส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรค การสังเกตร่างกายตนเองว่ามีอาการผิดปกติหรือไม่
2. การปฏิบัติทางโภชนาการ หมายถึง การรับประทานอาหารได้ถูกต้องเหมาะสมมีคุณค่าทางโภชนาการ
3. การออกกำลังกาย หมายถึง การพักผ่อนและเสริมสร้างสมรรถนะของร่างกาย
4. การนอนหลับ หมายถึง การประเมินระยะเวลาที่ควรจะได้รับพักผ่อนนอนหลับตลอดจนการมีลักษณะการนอนที่ถูกต้อง
5. การจัดการกับความเครียด หมายถึง การประเมิน อารมณ์สภาวะของบุคคล การแสดงอารมณ์ต่างๆ ออกมาได้อย่างเหมาะสม
6. ความเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ในความสำเร็จของชีวิต หมายถึง ความพึงพอใจในความสำเร็จของชีวิต
7. จุดมุ่งหมายของชีวิต หมายถึง การกำหนดเป้าหมายชีวิต ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
8. การมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น หมายถึง การคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นๆ
9. การควบคุมสภาวะสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพ หมายถึง การดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ

10. การใช้บริการด้านสุขภาพ หมายถึง ความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพอนามัย การตรวจสุขภาพ

จิกส์ (Griggs. 1989 : 69) กล่าวถึงหลักการดำเนินชีวิต ดังนี้

1. ความพอใจในอาชีพ
2. ความพอใจในชีวิตครอบครัว
3. ความก้าวหน้าของอาชีพ
4. การดูแลรักษาสุขภาพ
5. ความสำเร็จของชีวิต
6. การได้รับความช่วยเหลือ

ฮอลล์ (Hall. : 36 - 37) กล่าวว่าถึงการดำเนินชีวิตดังนี้

1. สุขภาพ หมายถึง การดูแลตนเองด้านสุขภาพ เช่น การออกกำลังกาย การพักผ่อน การดูแลสุขภาพยามเจ็บป่วย
2. อาชีพ หมายถึง การประกอบอาชีพหลักเพื่อการมีรายได้ในการดำรงชีวิต
3. การศึกษา หมายถึง การได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน การเข้ารับการอบรม ตลอดจนการสนใจศึกษาหาความรู้
4. ที่อยู่อาศัย หมายถึง ลักษณะที่อยู่อาศัย วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย ตลอดจนสถานะภาพการอาศัย
5. กิจกรรม หมายถึง การทำกิจกรรมในยามว่าง เช่น การเข้าสังคม งานอดิเรก
6. ศาสนา หมายถึง ศาสนาที่ตนนับถือเป็นศาสนาประจำตัว

จากหลักการดำเนินชีวิตสรุปได้ว่า หลักการดำเนินชีวิตของบุคคล เป็นวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต ซึ่งต้องประกอบด้วยศีลธรรม มีความสามารถดูแลตนเองได้และการดูแลสุขภาพ มีการพักผ่อนที่ดีภายใต้ที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และได้รับความอิสระเสรีภาพ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต

วัฒนา ณ ระนอง (2534) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตคนรุ่นใหม่ในกรุงเทพมหานครในเรื่อง งานอดิเรก งานสังคม การพักผ่อนหย่อนใจ การบันเทิง การเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ การกีฬา การรับประทานอาหารนอกบ้าน การสังสรรค์ การท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์บุคคลที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปีในกรุงเทพมหานคร พบว่ากิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่กระทำบ่อยและค่อนข้างบ่อยได้แก่ การดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ และอ่านหนังสือ ตามลำดับ กิจกรรมที่กระทำในระดับ ปานกลางหรือทำบ้างบางครั้ง ได้แก่ การเดินเล่น หรือซื้อของตามศูนย์การค้า รับประทานอาหารนอกบ้าน สังสรรค์กับเพื่อนฝูง อยู่บ้านเฉยๆ ดูภาพยนตร์ และดูวีโอ กิจกรรมที่กระทำอยู่ในระดับน้อยมากได้แก่ การเล่นกีฬา เทียว ต่างจังหวัด ทำงานอดิเรกที่บ้าน ไปเที่ยวดิสโก้เธค ดูกีฬา เล่นดนตรี และเข้าวัด โดย ครอบครัวที่อบอุ่น สุขภาพที่ดี และบ้านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมากที่สุด รองลงมาคือ ความมั่นคงในชีวิต ความก้าวหน้าในอาชีพ การงาน การศึกษา เงิน เพื่อน คนรัก สิ่งอำนวยความสะดวกและชื่อเสียง ตามลำดับ

โคลิน และคนอื่นๆ (Colin and others. 1993) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คำตอบแทน ความพอใจและการดำเนินชีวิต ของครูในโรงเรียนในชนบท รัฐนิวเซาท์เวล ประเทศออสเตรเลีย พบว่า ครูที่มี ประสบ

การณีในอาชีพครูมากกว่า 6 ปีขึ้นไป มีความพอใจในอาชีพอยู่ในระดับสูง และเห็นว่าครูมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงการศึกษาในชนบท เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครูมีความเห็นโดยทั่วไปว่าในชนบท มีความลำบาก ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ เด็กขาดการเอาใจใส่ดูแลในเรื่องสุขภาพ และไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง การสอนเป็นลักษณะที่ครูเป็นแม่แบบห้องเรียนเป็นลักษณะของการนั่งล้อมวง

จากงานวิจัยสรุปได้ว่า การดำรงชีวิตนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่นด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม และด้านครอบครัวจะมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมากที่สุด เพราะจะมีส่วนทำให้ครอบครัวมีความสุข สุขภาพกายและจิตใจดี

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัว

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

คำว่า "นิสัย" หมายความว่า ความประพฤติที่เคยชิน (ราชบัณฑิตยสถาน : 2538)

"นิสัย" คือแนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย และเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์ (Eysenck, Arnold and Meili. 1972 : 40)

แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 2) กล่าวว่า นิสัยขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือบังเกิดความพอใจ กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมนั้นๆ ก็จะถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป

นิสัยในการเรียน เป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจ และปฏิบัติเป็นประจำ โดยที่พฤติกรรมนั้นอาจมาจากทักษะในการเรียน และเทคนิคในการเรียน (Zwrenn. 1968 : 1 - 4)

สุวิมล ว่องวานิช. (2525 : 19 - 20) และฮอลท์แมน (Holtzman. 1965 : 17) ได้กล่าวว่า นิสัยในการเรียน ว่าหมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ

1. การใช้เวลาเรียน ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อน หลัง ไม่ผลัดผ่อนหลักเลียง รอเวลา ทำในเวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลา กับเรื่องไม่เป็นสาระเกินควร ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลา

2. วิธีการเรียนได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนอย่างถูกต้อง มีการวางแผนเตรียมงาน ก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานด้วยความมีระเบียบรอบคอบ ทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนเรนน์ และลาร์เซน (Wrenn and Larsen. 1969 : 11) กล่าวว่า นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียน นักศึกษา ประพฤติปฏิบัติด้วยสมาธิในการเรียน วิธีการอ่านและการจดคำบรรยายการวางแผนการเรียน หรือการแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียน และเจตคติที่มีต่อการเรียน

จาโคโบวิทส์ (Jakobovits. 1971 : 105) กล่าวถึงนิสัยทางการเรียนว่า นิสัยทางการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีการเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบในตัวผู้เรียน

ฟองพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยความตั้งใจ และเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียนและ

การจัดระบบการเรียนรู้ ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเองได้ และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

สรุปนิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ประพฤติปฏิบัติจนเป็นประจำในทางการเรียน และเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอใจ มุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ โดยจะต้องมีลักษณะของความตั้งใจ มีการวางแผนการเรียนรู้ มีการจัดระบบการเรียนรู้ มีการแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อ

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

ดุษฎี จุลาสัย และคนอื่นๆ (2531 : 50 – 53) ได้ทำการศึกษาขั้นตอนทางจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามขั้นตอนของแวลเลท ใน 4 ขั้นตอนแรก และศึกษาความสัมพันธ์ของขั้นตอน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษพื้นฐานและภาษาอังกฤษเฉพาะสาขากับองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ บุคลิกภาพและนิสัย จำนวนปีที่เรียน ภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยสะสม ขณะที่ศึกษาปีที่ศึกษา คะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน และภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาวิชาโดยใช้ข้อทดสอบ 2 ฉบับ คือ ข้อสอบภาษาอังกฤษพื้นฐานและภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาวิชา เพื่อศึกษาขั้นตอนต่างๆ ของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยและบุคลิกภาพอีก 1 ฉบับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 จำนวน 160 คน และชั้นปีที่ 2 จำนวน 160 คน แต่ละชั้นปีแบ่งนิสิตที่เรียนสายศิลปศาสตร์ 80 คน และสายวิทยาศาสตร์ 80 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ขั้นตอนทางจิตของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ได้จากการทดลองในครั้งนี้ ความสามารถในการทำข้อสอบตามขั้นตอนทางจิตวิทยาของแวลเลทไม่ได้เป็นไปตามลำดับอย่างที่แวลเลท ได้กล่าวไว้ จากการวิจัยพบว่า นิสิตและบุคลิกภาพไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับความสามารถในการทำข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน และวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาทั้งหมด ยกเว้นข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานตอนที่ 2 และตัวแปรที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั้งสองสาขาวิชาคือ คะแนนเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษของนิสิต ในขณะที่จำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นตัวแปรที่สำคัญที่อธิบายความสามารถในการทำข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะสาขา

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

มีด (Meade. 1971 : 175) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต

ซีกูรา (Secura. 1975 : 2823 – B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมอบอนาคต การวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้

เฮคคอสเซน (Heckhausen. 1967 : 42 – 45) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสำคัญของการตั้งเป้าหมายในระยะยาวของการทำงานการคาดการณ์ไกล การวางแผนระยะยาว การมองผลที่จะส่งไปในอนาคต รู้จักอดใจรอได้ หรืออดเปรี้ยวไว้กินหวาน

มิสเชล (Mischel. 1974 : 287) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะได้รับในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ซึ่งการดำเนินการ

ปฏิบัติตามแผนนี้เป็นเวลานานกว่าจะบรรลุผลหรือจะต้องทำเป็นจำนวนหลายครั้ง ซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่งจนกระทั่งได้ผลตามต้องการ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 35) กล่าวว่า เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตแทนการรับรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะได้รับในทันที หรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตนเอง เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจถือว่าเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้

รัตนา ประเสริฐสม (2526 : 86) กล่าวว่า การมุ่งอนาคตเป็นความสามารถที่จะมองการณ์ไกล และวาดภาพอนาคตของตน การมุ่งอนาคตเป็นการคำนึงถึงอนาคต และควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวทางนั้น

พนิดา สันสุวรรณ (2527 : 8) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสภาพการณ์ต่างๆ เพราะเล็งเห็นผลภัยที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต

จรรยา สุวรรณทัต (2531 : 48) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตได้ว่า เป็นลักษณะของการมองสู่อนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษยชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยและถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

นัตยา ปิลันธนาพันธ์ (2526 : 21 – 23) กล่าวว่า เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยมีการคำนึงถึงผลของการกระทำนั้นๆ ว่าจะส่งผลร้ายหรือผลดีแก่ตนเองและสังคมอย่างไร ควรประพฤติหรือปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้ไม่เกิดผลร้ายทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2527 : 15) กล่าวว่า ลักษณะนิสัยมุ่งอนาคต หมายถึงลักษณะนิสัยที่อดได้รอได้ รู้จักหักห้ามใจตนเองเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง ความสำเร็จ หรือผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่หรือมีคุณค่ามากกว่า รวมทั้งความสามารถในการทำนาย หรือคาดการณ์ล่วงหน้า และมีความสัมพันธ์กับลักษณะนิสัยความรับผิดชอบด้วย

จากความหมายสรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคต คือการที่บุคคลคาดการณ์ข้างหน้าเกี่ยวกับตนเอง มีการวางแผนอนาคต และมีการดำเนินตามเป้าหมายที่ตนเองวางไว้ด้วยความเพียรพยายามให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งเอาไว้

2.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

มิสเชล และกิลลิแกน (Mischel and Gilligan. 1964 : 375 – 417) พบว่า

1. ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะโกงน้อย และถ้าเด็กประเภทนี้โกงจะต้องใช้เวลานานก่อนที่จะทำเช่นนั้น

2. การวิจัยอาชญากรวัยรุ่น พบว่าเด็กเหล่านี้มีลักษณะมุ่งปัจจุบัน และจะไม่ยอมรอคอยรางวัลใหญ่แต่จะรอรับรางวัลเล็กที่จะได้รับทันที นอกจากนี้เด็กเหล่านี้ยังไม่สามารถชลอการบำบัดความต้องการของตนเองได้

3. ลักษณะมุงอนาคตเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี และส่งผลต่อความเจริญงอกงามของตนเองและประเทศชาติ ฉะนั้นลักษณะมุงอนาคตจึงเป็นลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศชาติ

แมคเคลแลนด์ และวินเตอร์ (McClelland and Winter. 1969 : 22) พบว่า การคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตมีส่วนสำคัญในการทำนายพฤติกรรมของบุคคล เมื่อสถานการณ์ต่างๆ เปลี่ยนไป

โวลค์ (Volk. 1971 : 6272 – B) ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะมุงอนาคตของเด็กผิวดำและผิวขาว กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กผิวดำและผิวขาวกลุ่มละ 25 คน มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีอายุระหว่าง 12 ปี 1 เดือน ถึง 14 ปี 1 เดือน มีบิดาหรือผู้ปกครองอยู่ในบ้าน และมีระดับสติปัญญาอยู่ระหว่าง 85 – 115 พบว่า

1. เด็กผิวดำมีลักษณะมุงอนาคตน้อยกว่าเด็กผิวขาว
2. เด็กผิวดำมองอนาคตในระยะสั้นกว่าเด็กผิวขาว
3. เด็กผิวดำมีวิธีการจัดการเพื่อนำไปสู่ความคาดหวังในอนาคตน้อยกว่าเด็กผิวขาว
4. เด็กผิวดำมีความคาดหวังเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคตน้อยกว่าเด็กผิวขาว

ไรท์ (Wright. 1975 : 298) วิจัยพบว่า ผู้มีลักษณะมุงอนาคตสูง คือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุงอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย และยังพบอีกว่าเยาวชนที่มีลักษณะมุงอนาคตต่ำกว่าปกติ

แลมม์ รอล์ฟ และกิชิล่า (Lamm, Rolf and Gisela. 1976 : 317) ได้ศึกษาเพศและชนชั้นที่มีผลต่อลักษณะมุงอนาคตของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นชนชั้นกลางกับชนชั้นต่ำที่เป็นเด็กหญิงและเด็กชาย กลุ่มละ 100 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 – 16 ปี โดยวัดลักษณะมุงอนาคตความหวัง ความกลัว จากคำบอกเล่าของเด็กการตัดสินใจเกี่ยวกับระยะเวลาในการมองอนาคต การมองโลกในแง่ดีและแง่ร้าย พบว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นต่ำมองโลกในแง่ดีมากกว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นกลาง และเด็กชายที่มาจากชนชั้นต่ำได้ แสดงความหวังและความกลัวในด้านอาชีพมาก และจะเพิ่มขึ้นในอนาคตมากกว่าเด็กหญิงจากชนชั้นต่ำ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก (2520 : 102 – 109) ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและนิติตทั้งชายและหญิง ในเขตกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 5 และมหาวิทยาลัยปีที่ 2 ซึ่งมีอายุระหว่าง 11 – 25 ปีและมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งสามระดับ จำนวน 1,400 คน พบว่า

1. ลักษณะมุงอนาคตแปรปรวนไปตามลักษณะทางสังคม 3 ประการ คือ เพศ ชั้นเรียน และสถานที่เกิด โดยผู้หญิงมีลักษณะมุงอนาคตสูงกว่าชาย ผู้ที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุงอนาคตสูงที่สุด ส่วนผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุงอนาคตต่ำที่สุด และผู้ตอบที่เกิดในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะมุงอนาคตสูงกว่าผู้ตอบที่เกิดในต่างจังหวัด
2. ลักษณะมุงอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบใช้เหตุผลและแบบลงโทษทางจิตจะมีลักษณะมุงอนาคตสูง
3. ลักษณะมุงอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับจริยธรรม

พนิดา สีนสุวรรณ (2527 : 61) ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะมุงอนาคตของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา ศึกษาเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม

ด้วยการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียน ที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยายและนักเรียนชายและหญิงที่เรียนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์

ดวงเดือน พันธมนาวิน อรพันธ์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ (2529 : 256) ศึกษาการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน เป็นนักเรียนชาย 780 คน และนักเรียนหญิง 820 คน พบว่า เยาวชนไทยมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงยอมรับการควบคุมสื่อมวลชนจากบิดามารดามาก และยอมรับสื่อมวลชนที่เหมาะสม โดยเฉพาะด้านโทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์มาก และเป็นเยาวชนที่ได้รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาจากผู้ปกครอง

สมจิตต์ เพิ่มพูล (2532 : 89 – 90) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน และลักษณะมุ่งอนาคตหลังการทดลองสูงกว่าการทดลอง

กนกวรรณ อุ่นใจ (2535 : 57) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คน พบว่ากลุ่มที่ได้รับการพัฒนาโดยเทคนิคการพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จักรวาล ภูพานธิ์ (2537 : 72) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน โดยใช้ กิจกรรมกลุ่มและการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาปรากฏว่าลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมกลุ่มกับการสอนตามปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคาดการณ์ไกล การวางแผน ความเพียรพยายามการอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของสังคม สื่อมวลชน ซึ่งเป็นตัวชี้ถึงการลักษณะมุ่งอนาคตในตัวของนักเรียน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา

สุพัตรา สุภาพ (2521 : 50) กล่าวถึงสภาพเด็กที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก กล่าวคือ บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ หรือบิดามีภรรยาหลายคน ซึ่งบุตรของภรรยาแต่ละคนได้รับความรักไม่เท่าเทียมกัน จะทำให้เด็กขาดความสุข เกิดการเบื่อหน่ายบ้าน คิดว่าตนไม่เป็นที่ปรารถนาของครอบครัว จึงกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาในที่สุด เช่น ประพฤติผิดกฎของโรงเรียน ไม่สนใจเรียนเล่นการพนันหรือขโมยของผู้อื่น (สุชา จันทน์อม และสุรางค์ จันอม. 2529 : 166)

รุจ วังษี (2515 : 39) กล่าวถึงอิทธิพลที่ครอบครัวมีต่อเด็กว่า บิดามารดาและผู้ปกครองนับว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและคลุกคลีอยู่กับเด็กเป็นประจำเป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่าคนอื่น ๆ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ในด้านความประพฤติและการดำเนินชีวิต และสาเหตุที่ทำให้เยาวชนประพฤติเป็น

คนเกรที่เกิดจากครอบครัวและผู้ปกครองนั้น ได้แก่ การแตกแยก หรือหย่าร้างในครอบครัว พ่อแม่หรือผู้ปกครองทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ ไม่กวาดขันลงโทษเด็ก ขาดความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาในการอบรมเด็ก มีปัญหาทางเศรษฐกิจและครอบครัว ไม่สนับสนุนให้เด็กเรียนหนังสือ

ขบาภรณ์ ชื่อรุ่งโรจน์ (2529 : 122 132) กล่าวว่า ผลกระทบของการที่ครอบครัวแตกแยกไว้ดังนี้

1. มีผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก
2. การปรับและพฤติกรรมทางเพศของเด็ก มักมีปัญหาเพราะขาดรูปแบบที่จะเลียนแบบ
3. เด็กเกิดปมด้อยเมื่อออกไปติดต่อกับสังคมภายนอก
4. เด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก เมื่อแต่งงานมีแนวโน้มจะเกิดครอบครัวแตกแยกด้วย

และจิตรา วสุวานิช (2524 : 31 – 34) ได้กล่าวถึงปัญหาครอบครัวแตกแยกว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไว้ดังนี้

1. ครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน การหย่าร้างกันของพ่อแม่ นับว่าเป็นผลร้ายต่อการพัฒนาการทางด้านจิตใจของเด็กมาก เด็กจะเกิดความรู้สึก หวาดเหว ไม่มั่นใจในตนเอง ไม่อยากอยู่บ้าน ชอบไปเล่นกับเพื่อนมากกว่า บางคนก็อาจจะเก็บตัว ซึมเศร้า บางรายก็อาจจะกลายเป็นเด็กก้าวร้าว ชอบรุกรานผู้อื่นไปก็มี นอกจากนี้แล้วจะเป็นคนที่ไม่มั่นคง ไม่รักใคร่จริง และไม่คิดว่าใครจะรักเขาจริงทั้งนี้เพราะไม่เคยเห็นใครเป็นแบบอย่างที่ดีมาตั้งแต่เล็กนั่นเอง

2. ครอบครัวที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกันจะทำให้เด็กมีความวิตกกังวลสูง เด็กจะไม่เข้าใจว่าพ่อแม่ทะเลาะกันแล้วก็อาจจะดีกันได้ อาจจะพูดคุยกันเหมือนปกติ ในความเข้าใจของเด็กโดยเฉพาะเด็กเล็กนั้น มักจะคิดว่านี่คือภาวะที่สที่สุดจะทนทานได้ และบ่อยครั้งที่เด็วเด็กเล็กมักจะคิดว่าตนเองคือสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของผู้ใหญ่ เพราะเด็ก ๆ ไม่อาจจะทำตัวเป็นกลางในการทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ เพราะในใจของเด็กจะต้องเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ผลของความรู้สึกอันนี้อาจจะเป็นอันตรายต่อการพัฒนา นิสัย และความรู้สึกในเรื่องเพศได้ การโจมตีกันให้ลูกฟังของพ่อแม่จะพัฒนานิสัยการเป็นคนที่ชอบหาเรื่องกับผู้อื่น ชอบหาทางเล่นงานคู่สมรส ยกตนข่มท่าน ทำทุกวิถีทางเพื่อชนะคู่ต่อสู้ ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีความซื่อสัตย์ และมีแนวโน้มที่จะเป็นคนโรคประสาทได้

3. ครอบครัวที่มีพ่อคนเดียวหรือแม่คนเดียว มีผลทำให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาโดยไม่ได้รับความอบอุ่นเท่าที่ควร ความเศร้าโศกเสียใจของสามีภรรยา ความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจล้วนแต่มีผลต่อการที่จะต้องปรับตัวของคู่สมรส และส่งผลกระทบมาถึงเด็กได้ทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า การที่ครอบครัวแตกแยกกัน พ่อแม่หย่าร้างกันเป็นอิทธิพลทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นกับตัวเด็ก เช่นความเกร การประพฤติดในลักษณะต่าง ๆ การพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่เด็กได้รับมาในทางที่ผิด หรือไม่มีแบบอย่างให้เลียนแบบก็จะทำให้การรับพัฒนาการสิ่งที่เด็กเห็นนั้นไม่ดี

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพภาพสมรสของบิดามารดา

แคนเนอร์ และคนอื่นๆ (Kanner and others. 1975 : 167) ทำการศึกษาผู้ป่วยในโรงพยาบาลจิตเวชพบว่า มีเด็กประมาณร้อยละ 30 ที่เข้ารับการรักษาวในโรงพยาบาลโรคจิตมาจากครอบครัวที่ขาดพ่อแม่ หรือขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเด็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวแตกแยกต้องพลัดพรากจากครอบครัวอย่างกระชั้นหัน เช่น การตาย การเจ็บป่วย ถูกแยกจากบิดามารดา ปัญหาการหย่าร้าง ทำให้เด็กรู้สึกอ้างว้าง ว้าเหว ขาดสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว

มันโร (Munro, 1966 : 433 – 457) ทำการศึกษาผู้ป่วยจิตเวช ผลที่ได้คือ ผู้ป่วยจิตเวชทั่วไปร้อยละ 19.5 ขาดบิดามารดา หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก่อนอายุ 16 ปี และเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ป่วยอารมณ์เศร้ากับคนปกติ พบว่า พวกที่มีอารมณ์เศร้า สูญเสียบิดาหรือมารดาก่อนอายุ 16 ปี มากกว่าปกติ

ออซูเบล (เปรมสุริย์ เชื้อมทอง, 2526 : 2 ; อ้างอิงจาก Ausubel, n.d.) ศึกษาประวัติของเด็กที่ทำความผิดและเป็นอาชญากร พบว่า ส่วนมากมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์พ่อแม่แยกทางกัน พ่อหรือแม่ตาย หรือทะเลาะเบาะแว้งไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กไม่ได้รับความรักความอบอุ่นเพียงพอก่อให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวได้ยาก จึงมีโอกาสกระทำความผิดได้ หรือมีบุคลิกภาพแปรปรวนไปจนถึงเป็นคนโรคประสาทได้

ประทีน มหาจันทร์ (2521 : 65) กล่าวว่า สภาพครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำผิดกฎหมายของเด็ก และเยาวชนอย่างใกล้ชิด และสามารถส่งผลอย่างใหญ่หลวงถึงพฤติกรรมของเด็ก คือเมื่อเด็กขาดบิดามารดา เด็กจะถูกทอดทิ้งให้อยู่ในสภาพที่ด้อยเศรษฐกิจเกิดความคับข้องใจมีปัญหาในการปรับตัวเมื่ออยู่ในสังคม เด็กที่ขาดทั้งบิดามารดาจะมีความรู้สึกว่าตนขาดความรักความอบอุ่นในชีวิต

ปิยะฉัตร เนนเลิศ (2524 : 55) ทำการศึกษาปัญหาทางสังคมของผู้ที่พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 30 เกิดความรู้สึกว่าครอบครัวไม่มีความสุขร้อยละ 32 รู้สึกว่าครอบครัวมีความสุขน้อย ส่วนด้านความสนิทสนม พบว่า คนเหล่านี้ไม่มีความสนิทสนมกันและระหว่างญาติพี่น้อง

เสาวลักษณ์ เลิศดำรงค์เดช และคนอื่นๆ (2525 : 1 – 3) ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจสุขภาพจิตเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน จำนวน 621 คน โดยใช้แบบทดสอบ MMPI ฉบับภาษาไทยของเกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว ซึ่งดัดแปลงมาจาก The Minnesota Multiphasic Personality Inventory ของ Hathaway และ Mokingly พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าวัยรุ่นที่อยู่กับบิดามารดา และกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายที่ไม่ได้อยู่กับบิดามารดามีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าวัยรุ่นชายที่อยู่กับบิดามารดา

มานิช สุขฤกษ์ (2528 : 65) ให้ความเห็นว่า เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ขาดความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการตาย การหย่าร้าง พ่อแม่แยกกันอยู่และสภาวะอื่นๆ ที่ทำให้สูญเสียพ่อแม่ จะทำให้เด็กขาดความรักและความอบอุ่นที่ควรจะได้รับ เป็นคนมีปมด้อยในตนเอง เมื่อโตขึ้นอาจประสบปัญหาการปรับตัวและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ชีรวรรณ นิจนตร (2526 : 202) ได้ศึกษาสภาพเชิงจิตสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพของเด็กวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวแตกแยก มีสุขภาพจิตที่ต่ำ คือ มีโนภาพแห่งตนซึมเศร้า วิตกกังวล และสุขภาพจิตโดยรวมเลวร้ายกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวปกติ

จากงานวิจัยสรุปได้ว่า สภาพครอบครัวที่สมบูรณ์และเป็นสุขจะเป็นแหล่งผลิตเด็กที่มีคุณภาพทั้งทางกายและทางใจ แต่สำหรับเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ไม่เป็นสุข พ่อแม่แยกกัน หย่าร้าง ไม่มีพ่อแม่ดูแลเอาใจใส่เด็กก็จะทำให้เด็กมีปัญหาในด้านต่าง ๆ

2.2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

เปอรี และคนอื่นๆ (ธีระพร อูรรณโณ, 2529 : 261 – 262 ; อ้างอิงมาจาก Perry and others, 1975) ได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการควบคุมตนเองของเด็กวัยรุ่น เด็กซึ่งมีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำมักคุ้นเคยและได้เห็นตัวแบบ

แสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากกฎเกณฑ์ของสังคมในสิ่งแวดล้อมประจำวันเสมอจึงมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามแบบอย่าง และมักจะพบว่า เด็กที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม หรือชุมชนแออัด มักเป็นเด็กที่ขาดการควบคุมตนเอง และมีแนวโน้มที่เป็นเด็กเกราะและมีปัญหาต่อสังคม ส่วนเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลางและระดับสูงตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของเด็กขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดู และระดับการศึกษาของบิดามารดา

วัตสันและลินด์เกรน (Watson and Lindgren. 1973 : 326 – 327) ศึกษาพบว่าพ่อแม่ผู้ใช้แรงงาน มีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างต่ำจะเน้นให้ลูกเชื่อฟัง ใช้อำนาจบังคับตามคำสั่งและมีการทำโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด ในขณะที่พ่อแม่ชนชั้นกลางจะเน้นการอบรมลูกในเรื่องความเป็นอิสระความสามารถซึ่งตนเองได้ การมีเหตุผล และการมีทักษะทางสังคม นอกจากนี้ในสถานการณ์แก้ปัญหา แม่ที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ จะมีการวิพากษ์วิจารณ์ และเข้มงวดกับการทำงานของเด็กมาก และมีแนวโน้มที่จะ แก้ปัญหาให้กับเด็กเองส่วนแม่ชนชั้นกลางจะมีการชมเชยและสนับสนุนทำให้เด็กเกิดกำลังใจที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเองสำหรับพ่อแม่ในกลุ่มที่มีการศึกษาสูงหรือรายได้ดี โดยทั่วไปมักจะมีความรู้ความเข้าใจในการที่จะอบรมสั่งสอนบุตร มีการตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษา และมีการตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมบุตรให้มีพัฒนาการในด้านต่างๆ

เรดริค (Redlich. 1978 : 229 – 230) ได้ศึกษาจากคนไข้ที่มาอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวชพบว่า มีคนไข้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำร้อยละ 78 และสปริงเกอร์ (Springer. 1958 : 321 328) ได้ค้นพบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างมากกับฐานะ ความเป็นอยู่ของครอบครัว กล่าวคือ เด็กที่มาจากบ้านที่ยากจนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจะเป็นคนที่ปรับตัวไม่ดี และมีอารมณ์ไม่มั่นคง มีปริมาณมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลาง

สภาพครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะมีผลต่อการดำรงชีวิต และนำไปสู่ปัญหาความประพฤติที่ขัดต่อสังคม และปัญหาทางด้านอารมณ์ด้วย ดังที่ ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 270) ได้ใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ พบว่า พวกชนชั้นกลางจะเป็นพวกที่มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำมีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่าย และมีอาการทางประสาท เช่น กัดเล็บ พวกนี้มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ มีความวิตกกังวลปรับตัวเข้าสังคมไม่ค่อยได้มากกว่าพวกชนชั้นกลาง และชนชั้นสูง นอกจากนี้ เรดริค และคนอื่นๆ (Redich and others. 1978 : 229 – 230) ได้ศึกษาจากคนไข้ที่มาอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวชพบว่า มีคนไข้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำร้อยละ 78 สอดคล้องกับ สปริงเกอร์ (Springer. 1958 : 321 – 328) ได้ศึกษาพบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็ก มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับฐานะความเป็นอยู่ของบิดามารดา กล่าวคือ เด็กที่มาจากบ้านที่ยากจน มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และสังคมต่ำจะเป็นที่ปรับตัวไม่ดี และมีอารมณ์ไม่มั่นคง มีปริมาณมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลาง

สุภา มาลากุล. (2518 : 38) ศึกษาด้านจิตแพทย์ยืนยันว่า ถ้าเด็กหิวโหย อุดอาก รุนแรง จะมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ระแวงผู้อื่น มองคนอย่างไม่เป็นมิตรไม่ว้าวางใจใคร ก่อให้เกิดความแปรปรวนทางจิต ซึ่งสอดคล้องกับสุพัฒนา บุญญานิตย์ (2515 : 128) แสดงถึงสถิติการวิจัยไว้ว่า ในครอบครัวที่มีบุตรเกินกว่า 4 คน ปรากฏว่าบุตรที่เกิดขึ้นคนหลังๆ มีแนวโน้มจะเป็นโรคจิตโรคประสาทมากกว่าพวกแรก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ทำให้การเลี้ยงดูบกพร่อง

อัมพร โอตระกูล (2521 : 144 – 155) ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวที่มีผลต่อสุขภาพจิตพบว่า ผู้ที่มีปัญหาการปรับตัวมักมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และต่ำเสียเป็นส่วนใหญ่

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา มีผลต่อการดำรงชีวิตของบุคคล ผู้ที่มีปัญหาการดำรงชีวิต สาเหตุหนึ่งเกิดจากฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาที่แตกแยกกัน

2.2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา

ครอบครัวในทางความหมายทางจิตวิทยา หมายถึง สถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มีมนุษย์สร้างขึ้นจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันเพื่อเป็นตัวแทนของสถาบันสังคมภายนอกจะปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ ให้กับสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคมที่มีชีวิตเกิดขึ้นในครอบครัว (พรณทิพย์ ศิริวรรณบุญย์, 2530 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับโคแมนและแฮมแมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 176 ; อ้างอิงจาก Coleman and Hanmmen, 1974 : 312 *The Journal of Experimental Education*) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของบรรยากาศในครอบครัวที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการของเด็ก ซึ่งได้แก่ ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับและการยกย่องเด็ก บรรยากาศในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยความรัก ความอบอุ่น และการยอมรับบุตรธิดาด้วยความเหมาะสมสมเหตุสมผล และ สอดคล้องกับสถานการณ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาการและความสมบูรณ์แห่งบุคลิกภาพของสมาชิกในครอบครัวนั้นๆ

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา

บีดเวลด์ (Bidweld, 1967 : 7) ได้ระบุว่า สังคมอเมริกาฐานะทางสังคมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการศึกษาของบุตร นอกจากนั้นยังมีการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวนักเรียนแล้วได้ผลสอดคล้องกัน

เมเยอร์แบงก์ (Marjoribank, 1972 : 103 – 109) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม และระดับฐานะทางสังคม กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอายุ 11 ปี จำนวน 185 คน โดยใช้แบบทดสอบ Primary Mental Ability จากแบบทดสอบพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองให้การส่งเสริมการเล่าเรียน จะมีคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability สูง ซึ่งคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability ยังมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย

วัฒนา พุมเล็ก (2513 : 97) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านการเรียนต่ำ ในระดับมัธยมศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2513 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความใกล้ชิดกับบิดามารดาและพี่น้อง ตลอดจนได้รับการแนะนำทางการเรียนจากบิดามารดามากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การสนับสนุนส่งเสริมต่อการศึกษานักเรียนของบิดามารดา ย่อมส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุตร และเป็นแรงกระตุ้นให้บุตรศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปว่า สถานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา มีผลต่อการดำรงชีวิตของบุคคล ผู้ที่มีปัญหาการดำรงชีวิต สาเหตุหนึ่งเกิดจากสถานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาที่แตกแยกกัน

2.2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา

ครอบครัวในทางความหมายทางจิตวิทยา หมายถึง สถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันเพื่อเป็นตัวแทนของสถาบัน สังคมภายนอกจะปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ ให้กับสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคมที่มีชีวิตเกิดขึ้นในครอบครัว (พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2530 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับโคแมนและแฮมแมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 176 ; อ้างอิงจาก Coleman and Hanmmen. 1974 : 312 *The Journal of Experimental Education*) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของบริบทในครอบครัวที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการของเด็ก ซึ่งได้แก่ ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับและการยกย่องเด็ก บริบทในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยความรัก ความอบอุ่น และการยอมรับบุตรธิดาด้วยความเหมาะสมสมเหตุสมผล และ สอดคล้องกับสถานการณ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาการและความสมบูรณ์แห่งบุคลิกภาพของสมาชิกในครอบครัวนั้นๆ

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา

บีดเวลด์ (Bidweld. 1967 : 7) ได้ระบุว่า สังคมอเมริกาฐานะทางสังคมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการศึกษาของบุตร นอกจากนั้นยังมีผู้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวนักเรียนแล้วได้ผลสอดคล้องกัน

เมเยอร์แบงก์ (Marjoribank. 1972 : 103 – 109) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม และระดับฐานะทางสังคม กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอายุ 11 ปี จำนวน 185 คน โดยใช้แบบทดสอบ Primary Mental Ability จากแบบทดสอบพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองให้การส่งเสริมการเล่าเรียน จะมีคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability สูง ซึ่งคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability ยังมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย

วัฒนา พุมเล็ก (2513 : 97) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านการเรียนต่ำ ในระดับมัธยมศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2513 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความใกล้ชิดกับบิดามารดาและพี่น้อง ตลอดจนได้รับการแนะนำทางการเรียนจากบิดามารดามากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การสนับสนุนส่งเสริมต่อการศึกษาของบิดามารดา ย่อมส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุตร และเป็นแรงกระตุ้นให้บุตรศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

ประดินันท์ อุปรนัย (2523 : 123 – 137) กล่าวถึงองค์ประกอบบรรยากาศในชั้นเรียนว่า

1. บุคลิกภาพบางประการของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตา และการแต่งกาย มีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขันและบทบาทในฐานะผู้นำของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและต่อนักเรียน เป็นผู้ที่มีมองโลกในแง่ดี ย่อมสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติในทางตรงข้าม ความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเองมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม เข้าร่วมกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสุข กระตือรือร้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนด้วยกันเองก็จะมีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. ครูรู้จักใช้การเสริมแรงที่เหมาะสม จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน การเสริมแรงที่ทำอย่างจริงจัง เหมาะกับสภาพการณ์ ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรใช้กับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 – 67) ได้กล่าวถึงแนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อำนาจสำหรับผู้เรียนและผู้สอนในแง่ของปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับสิ่งต่างๆ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้อาจเกิดขึ้นในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้มากขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

2. ปฏิสัมพันธ์ตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงาน ผู้เรียนจะช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ตอบสนองระหว่างกัน ฝึกการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับวัตถุประสงค์ วัสดุอุปกรณ์จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างขึ้น ลดเวลาการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมมาใช้ จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน

4. ปฏิสัมพันธ์ตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ตั้งแต่อาคารสถานที่ บริเวณ ความงาม ความปลอดภัยจากกลิ่นควัน และเสียงรบกวน ตลอดจนบุคลากรต่างๆ

วิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่นๆ (2528 : 83 – 87)กล่าวว่า

1. การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูและศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนมีแต่ความก้าวร้าว แข่งขันความกดดัน อดิเฮอร์ดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์

2. การสื่อสารแบบเปิด (Open commutation) การสื่อสารแบบเปิดที่อยู่ในบรรยากาศของการยอมรับเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม พฤติกรรม แนวคิดของแต่ละบุคคลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน รวมทั้งการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ บรรยากาศในชั้นเรียนที่ตอบสนองการปฏิบัติด้านความรู้สึก คุณลักษณะ ค่านิยมการแสวงหาความเป็นตัวของตัวเองจะเกิดขึ้นจากเนื้อหากระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถพัฒนาช่วยเหลือตนเองได้ และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนจะต้องประกอบไปด้วยส่วนที่มีความสำคัญคือ ผู้สอน ผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะเป็นผู้สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม และองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล กล่าวคือความสามารถที่แตกต่างของบุคคล และการสื่อสารแบบเปิด เพื่อเป็นการรับรู้ความแตกต่างของกันและกัน คุณลักษณะ ค่านิยมที่จำเป็นบางประการของผู้เรียน

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

มัวร์ (Moor. 1975 : 2) วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชายและหญิง เกรด 10 – 12 ในบอสตัน พบปัญหาที่นักเรียนเผชิญเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ ความสัมพันธ์กับครู ความสำเร็จในการเรียน บริการของโรงเรียน และการศึกษาต่อในอนาคต

สมิธ (Smith. 1970 : 611) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียนและห้องเรียน ปรากฏว่า โรงเรียนมีผลต่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ของนักเรียนมากห้องเรียนที่นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นใหม่ๆ แปลกๆ ของตนเอง โดยเฉพาะได้เต็มที่ย่อมเป็นห้องเรียนที่สนับสนุน การคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

ราห์มัน (Rahman. 1965 : 405) ศึกษาสาเหตุของการสูญเสียไปล่าทางการศึกษาจากนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเมืองเดคคา (Decca) ระหว่างเกรด 7 – 11 ในขณะที่ยังเรียนไม่สำเร็จ พบว่า สาเหตุการสูญเสียไปล่าทางการศึกษามีหลายประการ เช่นปัญหาการเงินในการซื้ออุปกรณ์การเรียน เศรษฐกิจภายในครอบครัวต่ำ การตกชั้น สุนัขกายไม่ดี และการคมนาคมระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่สะดวก

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 179) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน โดยใช้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 1,415 คน 30 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ปรากฏว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ได้แก่ความรู้พื้นฐานเดิม ความถนัด ความสนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตน เวลาที่ใช้ในการเรียน อาชีพของบิดามารดา คุณภาพของการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน

จากงานวิจัยสามารถสรุปได้ว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนมีส่วนช่วยพัฒนาการสร้างสรรค์ของผู้เรียน ตลอดจนความสัมพันธ์ของครูก็มีส่วนที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างเป็นสุขถ้าหากความสัมพันธ์ที่มีต่อครูดี และครูมีต่อผู้เรียนดีเช่นกัน

2.3.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

เฮสซง และ วีคส์ (Hessong and Weeks. 1987 : 457 – 463) กล่าวถึงครูในอุดมคติ นั้นควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรอบรู้ (Being Knowledgeable)
2. มีอารมณ์ขัน (Being Humorous)
3. มีความยืดหยุ่น (Being Flexible)
4. มีวิญญาณความเป็นครู (Being Upbeat)
5. มีความซื่อสัตย์ (Being Honest)
6. มีความสามารถทำให้เข้าใจได้รวบรัดชัดเจน (Being Clear and Concise)
7. เป็นคนเปิดเผย (Being Open)
8. มีความอดทน (Being Patient)
9. กระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี (Being A Role Model)
10. สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ในทางปฏิบัติได้ (Being Able to Relate Theory to Practice)
11. มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Being Self-Confident)
12. มีความสามารถพิเศษในศิลปะและวิทยาการหลายๆ ด้าน (Being Diversified)
13. แต่งกายเรียบร้อย สะอาด สง่าผ่าเผย และมีสุขอนามัยส่วนตัวดี (Being Well Groomed and Having Good Personal Hygiene)

อุทุมพร ทองอุไร (2522 : 1 – 5) ได้ศึกษาลักษณะอาจารย์ในอุดมคติ จากนิสิตระดับปริญญาตรี 137 คน ในระดับบัณฑิตศึกษา 162 คน ของคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2521 พบว่า ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี และบัณฑิตวิทยาลัย ที่มีต่อการสอนของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีต่อลักษณะอาจารย์ในอุดมคติของตน เรียงลำดับที่พึงพอใจมากที่สุดลงไปคือ

1. มีการเตรียมการสอนดี
2. มีความปรารถนาที่ดีต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยกว้างขวางและถูกต้อง
4. ใช้ตัวอย่างข้อเปรียบเทียบและความเป็นจริงในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม
5. สามารถบรรยายความรู้ที่อยู่นอกเหนือเนื้อหาวิชาเรียนได้อย่างดี

ส่วนลักษณะการสอนของอาจารย์ในอุดมคติตามความเห็นของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เรียงลำดับที่พึงพอใจมากที่สุดคือ

1. ใช้ตัวอย่างเปรียบเทียบและความเป็นจริงในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม
2. มีการเตรียมการสอนดี
3. มีความสนใจและสนุกในการสอน
4. ให้ความคิดใหม่แก่นิสิต
5. สามารถจูงใจนิสิตให้ทำงานอย่างดีที่สุด

2.3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

โคแกน (Cogan. 1975 : 135 – 139) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนรู้ของนิสิตดีขึ้นอย่างยิ่ง อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มาก

เพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์ และนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้ นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น

ประกาศรี สุฉันทบุตร (2522 : 61) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาร้อยละ 96.83 เข้าห้องเรียนก่อนเวลาที่อาจารย์จะเข้าสอน นักศึกษาที่สามารถจดจำบรรยายได้ทันอยู่เสมอมีร้อยละ 65.30 นักศึกษาที่เรียนด้วยความเพลิดเพลินมีเพียงร้อยละ 51.26 และมีนักศึกษาที่ไม่เคยถกเถียงกับปัญหาวิชาการกับอาจารย์สูงถึงร้อยละ 74.93 และเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมในด้านการเรียนแตกต่างกัน แต่นักศึกษาในคณะวิชาต่างกันและภูมิลำเนาต่างกัน จะมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมในด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 130 – 142) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่ง พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอน คือ ความสนใจในวิชาที่เรียน ผู้สอนมีความเป็นกันเอง และวิธีสอนของอาจารย์ ส่วนปัจจัยที่มีผลให้นักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด 3 ปัจจัย คือ ผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดี มีความเป็นกันเองและกระตือรือร้นในการสอน ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอน ใช้วิธีสอนไม่ดี บรรยายไม่ถูกวิธี ทำให้ชั้นเรียนน่าเบื่อหน่าย ปัญหาของนักศึกษา คือ ใช้จ่ายจู้จี้ กว้างนอน เบื่อ และขาดสมาธิ

เยาวนารถ อุทัยมกุล (2528 : 91) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้ทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์ พบว่า อาจารย์ และนักศึกษามีทัศนะในด้านการเรียน การสอนระดับสูงเกี่ยวกับอาจารย์มีความรู้ความสามารถอย่างลึกซึ้งในวิชาที่ตนสอน อาจารย์ให้ความสำคัญกับนักศึกษา นักศึกษาเอาใจใส่ในการฟังคำบรรยาย ไม่ส่งเสียงเอะอะพุดคุย การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา และให้นักศึกษาในชั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธระหว่างนักเรียนกับครู สรุปได้ว่า ครูนอกจากจะต้องประพฤติปฏิบัติตนเองให้ดีทั้งทางด้านส่วนตัว กิริยาท่าทาง บุคลิก แล้วยังจะต้องปฏิบัติตนให้ดีในด้านของการสอนกล่าวคือจะต้องมีการเตรียมการสอนที่ดี มีความแม่นยำในเนื้อหา และความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนทั้งในชั่วโมงการสอน และนอกห้องเรียนจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นได้

2.3.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

บาสกิน (Baskin. 1968 : 307) กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการปรับตัวและพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ เพื่อนช่วยให้มีความรู้สึกเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น และมีประสบการณ์ในการปะทะสังสรรค์ในสังคม

ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม (2527 : 112 – 113) กล่าวถึงประโยชน์ของเพื่อนวัยรุ่นว่า

1. ช่วยให้วัยรุ่นมีสิ่งยึดเหนี่ยว ไม่เกิดความรู้สึกถูกทอดทิ้งให้หัวเหว่เกินไป
2. ช่วยให้วัยรุ่นมีประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อเป็นบทเรียนในวัยผู้ใหญ่
3. ช่วยให้วัยรุ่นลดความเพ้อฝัน การปรับตัวเพื่อให้พ้นจากความกังวลในปัญหาต่างๆ ทำให้วัยรุ่นหาทางออกด้วยการสร้างความฝันต่างๆ ที่ตนเห็นว่าตนต้องการจะได้รับความสุข ความสำเร็จ ซึ่งเป็นการวาดภาพของตนเองในอุดมคติ การปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ มีเพื่อนคุยไม่มีเวลาว่างที่จะเพ้อฝัน

4. ช่วยให้วัยรุ่นลดความเครียดหรือความกดดันได้ ความกังวลยึดอัดใจของวัยรุ่นมีมาก ปัญหาบางปัญหาสามารถที่จะบอกเล่าให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองทราบได้ บางปัญหาไม่สามารถที่จะบอกเล่าให้ทราบได้ การคบเพื่อนจะช่วยให้อารมณ์วัยรุ่นได้ปรับตัวเข้ากับผู้ที่ปัญหาเช่นเดียวกัน ช่วยทำให้เกิดความสบายใจได้

5. ช่วยให้วัยรุ่นเกิดความคิดในเรื่องการเสียสละ การเห็นแก่ส่วนรวมการร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ช่วยให้วัยรุ่นได้เรียนรู้ในเรื่องการอยู่ร่วมกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความอดทน อดกลั้น มีหลักเกณฑ์ในการทำงานที่เป็นแบบแผนและช่วยให้วัยรุ่นวางตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคม

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 12) ได้แบ่งความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนเอาไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. ความสัมพันธ์ทางด้านอารมณ์ คือ ความสัมพันธ์ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐาน ของความรู้สึกและความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เป็นการตัดสินใจพิจารณาใดๆ อาศัยความรู้สึกอารมณ์ และความรู้สึกเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้เป็นกิจกรรมทางความรู้สึกอารมณ์ เช่น การบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ การเชียร์กีฬา เป็นต้น

2. ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา ตั้งอยู่บนเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผลและสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงานระหว่างอาจารย์กับศิษย์ที่ใฝ่หาความรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจพิจารณาปัญหาใดๆ ก็อาศัยเหตุผลและหลักการ และความรู้เป็นหลัก ผู้มีเหตุผลที่ดีกว่าย่อมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้ได้แก่ การอภิปราย พูดคุย ถกเถียง ประชุมหรือสัมมนาในเรื่องของวิชาความรู้ พบว่าลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบอย่างเดี่ยวที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์ของนักศึกษา ลักษณะของนักศึกษาที่เหมือนกันจะนำไปสู่ความสมัครสมานสามัคคีของกลุ่ม

วิจิตร อวาทกุล (2537 : 65 – 69) กล่าวว่า วิธีปฏิบัติให้เพื่อนรักใคร่เห็นอกเห็นใจควรปฏิบัติดังนี้

1. เปิดฉากทักทายติดต่อกัน
2. มีความจริงใจต่อเพื่อน
3. หลีกเลี่ยงการนินทาเพื่อน
4. อย่าขัดทอดความผิดให้เพื่อน
5. ยกย่องชมเชยเพื่อนในสิ่งที่สมควร
6. ให้ความร่วมมือในกิจการของเพื่อนด้วยความเต็มใจเสมอ
7. ให้เพื่อนได้ทราบในเรื่องที่เขารับผิดชอบ หรือเกี่ยวข้อง
8. ฟังความเห็นของเพื่อนๆ บ้าง
9. หลีกเลี่ยงการทำตัวเหนือเพื่อน
10. ทำตนให้เสมอต้นเสมอปลาย
11. ใจกว้างและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูง
12. ออกไปพบปะสังสรรค์กับเพื่อนบ้างตามสมควร
13. ให้ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเพื่อนในยามทุกข์ร้อน

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 61 – 65) และปราณี พรรณวิเชียร (2534 : 76 – 78) กล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติตนกับเพื่อนดังนี้

1. แสดงกริยายิ้มแย้มแจ่มใส เพราะรอยยิ้มเป็นการแสดงออกซึ่งความรัก ที่มีความหมายมากที่สุดแต่ลงทุนน้อยที่สุด
 2. แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข
 3. ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูด หากท่านกำลังทำงาน เมื่อมีบุคคลอื่นมาสนทนาด้วยก็ควรจะเก็บงานที่ทำเอาไว้ชั่วคราวก่อน อย่าทำงานไปด้วยสนทนาไปด้วย เพราะเป็นกิจวัตรที่ไม่เหมาะสม อันแสดงถึงการไม่ให้ความสนใจกับบุคคลนั้น
 4. แสดงกริยาจับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น
 5. ทำตนให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี อย่าจ้องจับผิดบุคคลอื่น จะทำให้เกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน หากบุคคลอื่นทำอะไรก็ให้มองในแง่ดีไว้ก่อน อย่าคอยจ้องแต่นินทา
 6. แสดงความเกรงใจต่อบุคคลอื่น เนื่องจากความสนิทสนมเกินไป อาจทำให้ไม่เกิดความเกรงใจกัน
 7. รู้จักรับอารมณ์ ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นๆ นั้นอาจมีสิ่งทำให้เกิดไม่พอใจขึ้นได้ ดังนั้น หากเราเกิดอารมณ์ก็ควรระงับอารมณ์เอาไว้บ้าง เพราะการเป็นคนเจ้าอารมณ์ไม่ได้ก่อให้เกิดอะไรดีขึ้นมาเลย นอกจากจะทำให้ลายความสัมพันธ์ที่เคยมีมาก่อน
 8. วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม ไม่แสดงกริยาอาการโอ้อวด ยกตนข่มท่านไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่มีใครชื่นชมคนที่ข่มให้เขาต่ำลง
 9. รู้จักปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลของผู้อื่น ด้วยการแสดงใบหน้าปกติ น้ำเสียงเรียบดังชัดเจน มองสบสายตาเพื่อน เพื่อแสดงให้เห็นความจริงใจที่ต้องการให้ทราบความรู้สึกที่แท้จริง
 10. จัดจำข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ ของเพื่อนไว้ แสดงความเอาใจใส่ ความสนใจเพื่อนแสดงความยินดีในวาระสำคัญ แสดงความห่วงใยเมื่อเพื่อนมีความทุกข์
- จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า การปฏิบัติตนกับเพื่อนนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในวัยรุ่น เพราะตัววัยรุ่นปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดมีสัมพันธภาพที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้น แนวทางความประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมกับเพื่อนคือ มีกริยายิ้มแย้มแจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักรับอารมณ์ วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม มีความจริงใจ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีทัศนคติและความรู้สึกที่ดีกับหมู่คณะ มีความเป็นอิสระในการเสนอความคิดเห็น แต่ถ้าหากว่าวัยรุ่นคนใดประพฤติปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไม่เหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้น มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ไม่ดี เข้ากับกลุ่มไม่ได้ ไม่สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

2.3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

แคพแลน (Kaplan. 1956 : 56) ศึกษาสุขภาพจิตของเด็กในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 180 คน โดยศูนย์สุขภาพพรินซ์จอร์จ ในแมรีแลนด์ (Prince George County Mental Health Clinic) พบว่า พวกที่ปรับตัวได้ดีคือพวกที่มีความสุขในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีเหตุผลดีเหมาะสมกับอายุ ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 69.6

กรอบลันด์ (สุรัชย์ โกศิยะกุล 2526 : 32 ; อ้างอิงจาก Groulund. 1956) ศึกษาปัญหาในการปรับตัวของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นที่ประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสภาพแวดล้อม ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นเหตุในการเรียนไม่มีประสิทธิภาพเกิดความเครียดทางอารมณ์และมีความสุข

เกสส์ (Glases. 1996 : 113 – A) ได้ศึกษาพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนิสิตหญิงที่อยู่หอพัก จำนวน 111 คน กลุ่มทดลองอยู่หอพักหนึ่ง 52 คน กลุ่มควบคุมอยู่อีกหอพักหนึ่ง 59 คน ดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความสัมพันธ์ภาพและทัศนคติ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดลองของแมนวิทนี (The Mann-Whitney U test) และ ไค สแควร์ (Chi-Square) ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เดออสเตอร์ (Decoster. 1981 : 5789 – A) ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

เดวิด และแฮร์ (David and Hare. 1956 : 13 – 20) ศึกษาพบว่า ลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์ของนิสิต ลักษณะของนิสิตที่เหมือนกันจะนำไปสู่ความสมัครสมานสามัคคีของกลุ่ม

มาลินี อยู่โพธิ์ (2525 : 61) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอินทาราม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการปรับตัวของกลุ่มทดลองลดลงกว่าก่อนการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราภรณ์ หุ่นตระกูล (2528 : 51) ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อการพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยใช้บทบาทสมมุติมีการพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพดีขึ้นกว่าการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ (2530 : 46) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวต่อเพื่อนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยสรุปได้ว่า บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จะต้องมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่นมีการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน สังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี ส่งผลให้มีแนวโน้มในการเรียนสูงขึ้น และการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าวัยรุ่นประพฤติปฏิบัติกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสมทำให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้เป็นอย่างดี จะทำให้วัยรุ่นรู้สึกอบอุ่นใจ มีความมั่นใจเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

บทที่ 3

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม จำนวน 226 คน แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 75 คน แยกเป็น ชาย 42 คน หญิง 33 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี 80 คน แยกเป็น ชาย 37 คน และหญิง 43 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 71 คน แยกเป็น ชาย 36 คน และหญิง 35 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม จำนวน 226 คน แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 75 คน แยกเป็น ชาย 42 คน และหญิง 33 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี 80 คน แยกเป็น ชาย 37 คน และหญิง 43 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 71 คน แยกเป็น ชาย 36 คน หญิง 35 ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและชั้นปี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
1	42	33	75
2	37	43	80
3	36	35	71
รวม	115	111	226

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี สถานสมรสของบิดามารดา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามการดำรงชีวิต

วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

วิธีการสร้างแบบสอบถามการดำรงชีวิตมีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ข้อมูลในเรื่อง อายุ ระดับการศึกษา สถานสมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านหรือเติมคำลงในช่องว่างให้ครบทุกข้อ

1. เพศ

☐ ชาย
☐ หญิง
2. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับ

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3
3. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

☐ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
☐ บิดามารดาแยกกันอยู่ / หย่าร้างกัน
☐ บิดาและ/หรือมารดาถึงแก่กรรม
4. รายได้ของบิดามารดา.....บาท/เดือน

ตอนที่ 2แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา และนิยามคำศัพท์เฉพาะเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ ซาติชาย หมั่นสมักร (2542)

2.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ตามแนวคิดที่ได้จาก ข้อ 2.1 และ 2.2 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กริทอง และ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความ

เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้

2.4 นำแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน จำนวน 32 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดกำแพง เขตบางขุนเทียนกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสูดมาต่ำสุด แล้วแยก 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 23 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.63 – 12.52

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกในข้อ 2.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9435

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ เป็นประจำ บ่อย บางครั้ง น้อยครั้ง นานๆ ครั้ง

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ตรงกับกรกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ตรงกับกรกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ตรงกับกรกระทำของนักเรียนบ้างบางครั้ง
น้อยครั้ง	หมายถึง	ตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อยครั้งมาก
นานๆ ครั้ง	หมายถึง	ตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อยครั้งมากจน แทบไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บ่อยครั้ง	น้อยครั้ง	นานๆ ครั้ง
00	<u>1. การแบ่งเวลาในการเรียน</u>					
00	ข้าพเจ้ามีเวลาทำการบ้านหลังเลิกเรียน.....					
00	ข้าพเจ้าไม่รู้จักการวางแผนในการอ่านหนังสือ.....					
00	<u>2. การทำการบ้าน</u>					
00	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมและงานตามที่ครูมอบหมาย.....					
00	เมื่อถึงกำหนดเวลาส่งงานข้าพเจ้าทำไม่สำเร็จจึงไม่เข้าเรียนในวิชานั้นๆ					

0	3. การทบทวนบทเรียน					
00	ข้าพเจ้าขาดสมาธิในการทบทวนบทเรียน.....					
	ข้าพเจ้าอ่านและสรุปเนื้อหาที่เรียนเพื่อใช้ในการอ่านก่อนสอบ...					
0	4. การตั้งใจเรียน					
00	ข้าพเจ้ากระตือรือร้นในการเรียน.....					
	ข้าพเจ้าใจลอยขณะครูสอน.....					
0	5. การวางแผนในการเรียน					
00	ข้าพเจ้ามักไปเที่ยวสนุกกับเพื่อนจึงไม่ได้อ่านหนังสือก่อนสอบ...					
	ข้าพเจ้าจัดตารางเวลาเรียนในแต่ละวัน.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

เป็นประจำ	ให้คะแนน	5	คะแนน
บ่อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อยครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
นานๆ ครั้ง	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

เป็นประจำ	ให้คะแนน	1	คะแนน
บ่อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อยครั้ง	ให้คะแนน	4	คะแนน
นานๆ ครั้ง	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

3.50 - 5.00	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนพอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตและนิยามคำศัพท์เฉพาะเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ สมจิต เพิ่มพูล (2532) กนกวรรณ อุ๋นใจ (2535) และทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541)

3.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ตามแนวคิดที่ได้จาก ข้อ 3.1 และ 3.2 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กริทอง และ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

3.4 นำแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต 24 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดกำแพง เขตบางขุนเทียนกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมาต่ำสุด แล้วแยก 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.97 – 12.41

3.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกแล้วในข้อ 3.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9432

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
0	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน.....					
00	การเรียนหนังสือไม่ทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในอนาคตเสมอไป.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

3.50 - 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาพอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาไม่ดี

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา และนิยามคำศัพท์เฉพาะเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ เสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535)

4.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามคำศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

4.4 นำแบบสอบถามความสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา จำนวน 40 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดกำแพง เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมาต่ำสุด แล้วแยก 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้จำนวน 32 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.27 - 12.84

4.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่ได้เลือกแล้วในข้อ 4.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9433

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	1. พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อนักเรียน บิดามารดาแสดงความซื่อซมเมื่อข้าพเจ้าทำอะไรดี ๆ					
00	 บิดามารดาไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับเรื่องของ ข้าพเจ้า.....					
0	2. พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อบิดามารดา ข้าพเจ้าตั้งใจปฏิบัติตามความต้องการของบิดา มารดา.....					
00	 ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อถูกบังคับให้ปฏิบัติตามกิจกรรมที่ บิดามารดาชอบ.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

3.50 - 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาพอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาไม่ดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน มีขั้นตอนสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน และนิยามคำศัพท์เฉพาะเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ ประกายทิพย์ พิชัย (2539) และแบบสอบถามแวดล้อมในโรงเรียนของ สมศรี บุญอรุณรักษา (2539)

5.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน ตามแนวคิดที่ได้จาก ข้อ 5.1 และ 5.2 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กริทอง และ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

5.4 นำแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน จำนวน 21 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดกำแพง เขตบางขุนเทียนกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมาต่ำสุด แล้วแยก 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้จำนวน 14 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.12 – 12.84

5.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกแล้วในข้อ 5.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9434

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	ตรงกับความถนัดความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
0	1. วิธีการสอนของครู					
00	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในระหว่างการสอน.....					
00	ครูสอนเร็วช้าพอเข้าใจไม่ทัน.....					
0	2. สถานที่เรียน					
00	สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับลักษณะวิชา..					
00	โรงเรียนตั้งอยู่ในที่การเดินทางไม่สะดวก..					
0	3. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน					
00	สภาพห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพอเพียง.....					
00	สื่อการสอนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน

จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

3.50 - 5.00	หมายถึง	บรรยากาศการเรียนการสอนดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	บรรยากาศการเรียนการสอนพอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพนักเรียนกับครู มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ของประกายทิพย์ พิชัย (2539)

6.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

6.4 นำแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดกำแพง เขตบางขุนเทียนกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมาต่ำสุด แล้วแยก 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้จำนวน 17 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.67 - 12.84

6.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกแล้วในข้อ 6.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9432

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย

จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน</u>					
0	ครูมีเหตุมีผลต่อข้าพเจ้าดี.....					
00	ครูเข้มงวดและไม่เป็นกันเอง.....					
	<u>พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู</u>					
0	ข้าพเจ้าเชื่อฟังครู.....					
00	ข้าพเจ้าข้าพเจ้าไม่ชอบกระทำตามคำสั่งของครู.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลระดับการดำรงชีวิต ของคะแนนเฉลี่ยทั้งหมดตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

3.50 - 5.00	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี
2.50 - 3.49	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูพอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แล้วนำมานิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนของ ปรกาศ ทิพย์ พิชัย (2539) มาดัดแปลง

7.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตามแนวคิดที่ได้ จาก ข้อ 7.1 และ 7.2 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กริทอง และ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

7.4 นำแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดกำแพง เขตบางขุนเทียนกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจ แล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมาต่ำสุด แล้วแยก 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็น แบบสอบถาม ได้จำนวน 8 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.49 – 10.40

7.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกแล้วในข้อ 7.4 โดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9433

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อย ที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียง ช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เพื่อน ๆ ยอมรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า...					
00	เพื่อนของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัวไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยทั้งหมดตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

3.50 - 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน พอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำรงชีวิตมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนักเรียน แล้วนำมานิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของนักเรียน ตามแนวคิดที่ได้ นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กริทอง และ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

8.3 นำแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดกำแพง เขตบางขุนเทียนกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสูดมาต่ำสุด แล้วแยก 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้จำนวน 15 ข้อ มีค่า r ระหว่าง 2.11 – 12.84

8.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกแล้วในข้อ 8.3 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9434

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 8 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำรงชีวิตมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อยที่ สุด
0	ข้าพเจ้าต้องการทำกิจกรรมต่างๆ คนเดียว ...					
00	ข้าพเจ้ามักจะรอให้มีคนมาสั่งให้ทำกิจกรรม.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
------------	----------	---	-------

จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

3.50 - 5.00	หมายถึง	การดำรงชีวิตของนักเรียนดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	การดำรงชีวิตของนักเรียนปานกลาง
1.00 - 2.49	หมายถึง	การดำรงชีวิตของนักเรียนไม่ดี

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนวัดสะแกงาม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสะแกงามซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในวันที่ 1-6 สิงหาคม 2545 จำนวน 226 ฉบับ แล้วได้คืนมาทุกฉบับ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปคิดค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือได้แก่
 - 1.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test
 - 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 สถิติพื้นฐานได้แก่
 - 2.1.1 ค่าร้อยละ

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

2.2.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรอิสระ หรือตัวพยากรณ์มีทั้งหมด 15 ตัว ตัวแปรตาม หรือตัวเกณฑ์ คือ การดำรงชีวิตผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนประชากร
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - Distribution
df	แทน	Degree of Freedom
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Squares
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนโดยใช้คะแนนดิบ
Z	แทน	สมการพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนโดยใช้คะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
X_1	แทน	เพศชาย
X_2	แทน	เพศหญิง
X_3	แทน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
X_4	แทน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
X_5	แทน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
X_6	แทน	สถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน
X_7	แทน	สถานภาพสมรสของบิดามารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน
X_8	แทน	สถานภาพสมรสของบิดา และ/หรือมารดาถึงแก่กรรม
X_8	แทน	รายได้ของบิดามารดารวมกันต่อเดือน
X_{10}	แทน	นิสัยทางการเรียน
X_{11}	แทน	ลักษณะมุ่งอนาคต
X_{12}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา
X_{13}	แทน	บรรยากาศการเรียนการสอน

X_{14}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
X_{15}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
Y	แทน	การดำรงชีวิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปคิตค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า เสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เพศ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแปลผลของ นิสัยทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เพศ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เพศ สถาน ภาพสมรสของบิดามารดา

ปัจจัย	ระดับของปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	115	50.9
	หญิง	111	49.1
	รวม	226	100
2. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	75	33.2
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	80	35.4
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	71	31.4
	รวม	226	100
3. สถานภาพสมรสของ บิดามารดา	บิดาอยู่รวมกัน	176	77.9
	บิดามารดาแยกกันอยู่ หรือ หย่าร้างกัน	37	16.4
	บิดามารดา และ/หรือมารดาถึงแก่กรรม	13	5.8
	รวม	226	100

จากตาราง 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เพศ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา พบว่า

1. เพศ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นเพศชาย จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 และเป็นเพศหญิงจำนวน 111 คน คิดเป็น 49.1

2. ชั้นปี พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 33.2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 31.4

3. สถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่า บิดามารดาอยู่รวมกันมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.9 รองลงมาคือ บิดามารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน คิดเป็นร้อยละ 16.4 และบิดา และ/หรือมารดาถึงแก่กรรม คิดเป็นร้อยละ 5.8

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแปลผลของ ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา นิัยทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา
นิสัยทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา บรรยากาศการเรียน
การสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการดำรงชีวิต

ปัจจัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น N=226		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา	10,109.29	7,534.40	ต่ำ
2. นิสัยทางการเรียน	3.4890	.4633	พอใช้
3. ลักษณะมุ่งอนาคต	3.8170	.5824	ดี
4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา	3.2443	.4686	พอใช้
5. บรรยากาศการเรียนการสอน	3.4637	.5669	พอใช้
6. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	3.4836	.6217	พอใช้
7. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.4602	.6604	พอใช้
8. การดำรงชีวิต	3.8135	.6023	ดี

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยของตัวแปร ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาต่ำ นิสัยทางการเรียนพอใช้ ลักษณะมุ่งอนาคตดี สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาพอใช้ บรรยากาศการเรียนพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนพอใช้ และการดำรงชีวิตอยู่ในเกณฑ์ดี

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ เพศ ชั้นปี สถานภาพสมรสของบิดามารดา สถานทางเศรษฐกิจของบิดามารดา นิัยทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา บรรยากาศการเรียนรู้เพื่อใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	Y
X ₁	1.000	-1.000**	.072	-.069	-.002	-.012	.028	-.023	.137*	-.209**	-.321**	-.149*	-.170*	-.159*	-.137*	-.173**
X ₂		1.000	-.072	.069	.002	.012	-.028	.023	-.137*	.209**	.321**	.149*	.170*	.159*	.137*	.173**
X ₃			1.000	-.522**	-.477**	.081	-.032	-.093	-.022**	.203**	.56*	.152*	.286**	.353**	.091	.128
X ₄				1.000	-.501**	-.051	-.002	.095	.284**	-.021	-.023	-.023	-.033	-.087	.064	-.001
X ₅					1.000	-.030	.035	-.003	-.088	-.184**	-.135*	-.131*	-.256**	-.268**	-.158*	-.129
X ₆						1.000	-.830**	-.464**	.166*	.150*	.082	.090	.123	.080	.014	.047
X ₇							1.000	-.109	-.145*	-.145*	-.073	-.031	-.123*	-.092	-.066	-.046
X ₈								1.000	-.066	-.036	-.031	-.111	-.011	.004	.080	-.011
X ₉									1.000	.077	-.035	-.024	-.022	-.080	-.010	.046
X ₁₀										1.000	.509**	.486**	.413**	.445**	.349**	.337**
X ₁₁											1.000	.582**	.551**	.543**	.399**	.484**
X ₁₂												1.000	.504**	.604**	.479**	.576**
X ₁₃													1.000	.665**	.486**	.416**
X ₁₄														1.000	.596**	.573**
X ₁₅															1.000	.559**
Y																1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 7 ปัจจัย ได้แก่ เพศหญิง (X_2) นิสยทางการเรียน (X_{10}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา (X_{12}) บรรยากาศการเรียนการสอน (X_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 1 ปัจจัย คือ เพศชาย (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_3) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5) สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบอยู่ด้วยกัน (X_6) สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบแยกกันอยู่ หรือหย่าร้างกัน (X_7) สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบบิดา และ/หรือมารดา ถึงแก่กรรม (X_8) และฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา (X_9)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 5 – 6

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ Stepwise (Multiple Regression Analysis) Stepwise

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	3	37.626	12.542	63.271**
Residual	222	44.006	.198	
รวม	225	81.631		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 5 พบว่า การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ ปัจจัย 3 ปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₂	.399	.081	.310	.576	.332	111.501**
X ₁₂ , X ₁₅	.255	.057	.280	.661	.436	86.290**
X ₁₂ , X ₁₅ , X ₁₄	.212	.067	.219	.679	.461	63.271**
R = .679						
R ² = .461						
SE = .4452						
a = .897						

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา (X₁₂) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₁₅) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X₁₄) ซึ่งปัจจัยทั้งสามตัวนี้สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 46.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การดำรงชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .897 + .399 X_{12} + .255 X_{15} + .212 X_{14}$$

สมการพยากรณ์การดำรงชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = .310 X_{12} + .280 X_{15} + .219 X_{14}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงามกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม จำนวน 226 คน แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 75 คน แยกเป็น ชาย 42 คน หญิง 33 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี 80 คน แยกเป็น ชาย 37 คน และหญิง 43 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 71 คน แยกเป็น ชาย 36 คน และหญิง 35 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม จำนวน 226 คน แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 75 คน แยกเป็น ชาย 42 คน หญิง 33 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี 80 คน แยกเป็น ชาย 37 คน และหญิง 43 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 71 คน แยกเป็น ชาย 36 คน และหญิง 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี สถานสมรสของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.63 – 12.52 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9435

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.97 – 12.41 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9432

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.27 – 12.84 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9433

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.12 – 12.84 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9434

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.67 – 12.84 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9432

ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.49 – 10.40 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9433

ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามการดำรงชีวิต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.11 – 12.84 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9434

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนวัดสะแกงาม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสะแกงามซึ่งเป็น กลุ่มตัวอย่างในการรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในวันที่ 1-6 สิงหาคม 2545 จำนวน 226 ฉบับ แล้วได้คืนมาทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Package For Social Science) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปคิตาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่างๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์ปัจจัย ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย คือ เพศหญิง (X_2) นิสยทางการเรียน (X_{10}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา (X_{12}) บรรยากาศการเรียนการสอน (X_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15})

2. ปัจจัยที่มีสัมพันธ์ทางลบกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย คือ เพศชาย (X_1)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 7 ปัจจัย คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_3) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5) สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบอยู่ด้วยกัน (X_6) สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบแยกกันอยู่ หรือหย่าร้างกัน (X_7) สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบบิดา และ/หรือมารดา ถึงแก่กรรม (X_8) และฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา (X_9)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) ซึ่งตัวทั้ง 3 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ร้อยละ 46.10

5. สมการที่สามารถพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ การดำรงชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .897 + .399 X_{12} + .255 X_{15} + .212 X_{14}$$

5.2 สมการพยากรณ์การดำรงชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = .310 X_{12} + .280 X_{15} + .219 X_{14}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อภิปรายได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย ตามลำดับ มีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 เพศหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนหญิงมีการดำรงชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนหญิงเป็นผู้ที่มีความเรียบร้อย มีความคิดที่รอบคอบ มีการเตรียมตัวและความพร้อมในการเรียน ตั้งใจศึกษา รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีสัมพันธภาพที่ดี มีการวางตัวได้ดีทั้งต่อครอบครัวและบุคคลอื่นๆ

1.2 นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดีมีการดำรงชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี มักเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบ ทะเยอทะยาน กระตือรือร้นรู้จักพึ่งตนเองและรู้วิธีการวางแผนทางการเรียนที่ดี ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีนิสัยทางการเรียนดี ซึ่งสอดคล้องกับชาติชาย หมั่นสมักร ที่ว่านิสัยทางการเรียนดี มักจะเป็นผู้ที่มีวิธีการศึกษาค้นคว้า มีการบวนการแก้ปัญหาที่ดีกว่านักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนไม่ดี และรู้จักใช้เวลาเรียน อันได้แก่การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม ในด้านการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำอะไรก่อนหลัง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลา และรู้จักวิธีการเรียน อันได้แก่การเตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ และทำงานได้เป็นระเบียบรอบคอบถูกต้อง ทำให้ได้ผลการเรียนที่ดีกว่า ซึ่งเป็นการเสริมแรงให้นักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดีต่อไป เพราะนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี ย่อมได้รับการยอมรับ มากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ (ชาติชาย หมั่นสมักร : 2542)

1.3 ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตดีมีการดำรงชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมายนอกจากนี้ ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตยังเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย ซึ่งปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์ (2539 : 64) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตที่ดีจะทำให้มีความเพียรพยายามต่อสู้กับอุปสรรค และสามารถวางแผน และปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพ และศึกษาหาความรู้อยู่เสมอๆ เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน แก้ปัญหาการเรียนไม่เข้าใจเช่นการถามครู

1.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาดีมีการดำรงชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ ครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่น บิดามารดาให้การดูแลเอาใจใส่ ยอมรับฟังความคิดเห็น ความคิด ความสามารถและความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เฮิร์ลลอค (Hurlock .1964 : 681) กล่าวว่าบิดามารดาที่ยอมรับเด็ก คือให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นถึงความสำคัญของเด็กและผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือ มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริงและมีความรับผิดชอบ

1.5 บรรยากาศการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับบรรยากาศการเรียนการสอนดีมีการดำรงชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องเผชิญ จะมีผลต่อการหล่อหลอมความคิด และพฤติกรรมของนักเรียนเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียน

กระตือรือร้นหรือเฉื่อยชาต่อการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และสื่อการเรียนการสอนที่ดี จะช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดี ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด (2524 : 179) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบผลการเรียนในโรงเรียน พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักศึกษาด้วย

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดีมีการดำรงชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับเพื่อน มีความรักความห่วงใยซึ่งกันและกันจะทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง มีความอบอุ่น มีความสุข มีสุขภาพกายและจิตดี ส่งผลทำให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อน ได้อย่างดี ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาริษา นาคทับที ที่ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้นำประชาธิปไตยของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาลัยชนประทาน จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.7 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดีมีการดำรงชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ทำให้นักเรียนมีการดำรงชีวิตได้ดีกว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับครู เพราะความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูจะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนซึมซับบุคลิกลักษณะและทัศนคติในทางสร้างสรรค์ในตัวครู ฉะนั้นนักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดีจึงมีความสามารถในการแก้ปัญหา และการดำรงชีวิตได้ดีกว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโคแกน (Cogan. 1975 : 135 – 139) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนของนิสิตดียิ่งขึ้น อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดมากเท่านั้น

2. เพศชายมีความสัมพันธ์ทางลบกับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนชายมีการดำรงชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นวัยที่อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายหลายๆ ด้าน ส่วนเป็นสิ่งที่เขาไม่คาดฝันมาก่อน เด็กจะเกิดความว้าวุ่นใจ ไม่รู้จะปรึกษาใคร เป็นวัยพายุบุแคมเนื่องจากร่างกายมีการพัฒนาจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ อีกทั้งเป็นวัยที่ยังหลงอยู่กับการสนุกกับเพื่อน จึงทำให้นักเรียนชายมีการดำรงชีวิตที่ไม่ดีเพราะจะต้องกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 7 ปัจจัย ได้แก่

3.1 ชั้นปี (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 บางคนอาจมีการดำรงชีวิตที่ดี เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 บางคนมีความเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้ เรื่องส่วนตัวดี รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน ดูแลสุขภาพตนเอง ซึ่งอาจได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากทางบ้าน แต่ในขณะเดียวกันนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาบางคนอาจมีการดำรงชีวิตที่ไม่ดี เพราะนักเรียนบางคนขาดการเอาใจใส่การเรียนรู้ ไม่ดูแลตนเอง หรือการขาดการเอาใจใส่ดูแลของพ่อแม่ผู้ปกครอง หรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีจึงส่งผลให้นักเรียนแต่ละชั้นปีไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิต

3.2 สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบอยู่ด้วยกัน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบอยู่ด้วยกัน บางคนมีการดำรงชีวิตที่ดี เพราะได้รับความสุขจากครอบครัว ได้รับการเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดี แต่บางคนที่มีมาจากครอบครัวที่มีบิดามารดาแบบอยู่ด้วยกันแต่ทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อย ทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข หรือบางทีสถานสมรสของบิดามารดาเป็นแบบอยู่ด้วยกันแต่ตัวนักเรียนไม่ได้อยู่กับบิดามารดา อาจอาศัยญาติพี่น้องอยู่ด้วยเหตุผลต่างๆ เช่น เพื่อการศึกษา เพื่อการเดินทาง เป็นต้น ดังนั้นจึงส่งผลให้นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบอยู่ด้วยกัน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิต

3.3 สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบแยกกันอยู่ หรือหย่าร้างกัน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ นักเรียนบางคนที่มีมาจากครอบครัวที่สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบแยกกันอยู่ หรือหย่าร้างกัน มีการดำรงชีวิตที่ดี เพราะบางครั้งบิดาหรือมารดาที่เลี้ยงดูนักเรียนต้องการที่จะเป็นทั้งพ่อและแม่ในเวลาเดียวกันจึงมีการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ทั้งในเรื่องส่วนตัวและเรื่องการเรียนรู้ แต่สำหรับนักเรียนบางคนก็มีการดำรงชีวิตที่ไม่ดีเพราะบิดาหรือมารดาที่เลี้ยงดูอาจยังทำใจไม่ได้กับการที่ต้องเลิกลา หรือบางครั้งโทษลูกที่ทำให้ตนเองต้องแยกจากคู่รัก หรือบิดาหรือมารดาที่เลี้ยงดูต้องแบกภาระที่ต้องเลี้ยงดู งานหนัก ไม่มีเวลาอยู่กับลูกและไม่ค่อยมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับลูก ลักษณะดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบแยกกันอยู่ หรือหย่าร้างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิต

3.4 สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบบิดา และ/หรือมารดา ถึงแก่กรรม ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ นักเรียนบางคนที่มีครอบครัวแบบสถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบบิดา และ/หรือมารดา ถึงแก่กรรมมีการดำรงชีวิตที่ดี ทั้งนี้ผู้เลี้ยงดูอาจมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ไม่ลำบากต่อการเลี้ยงดู มีเวลาเอาใจใส่ดูแลทั้งเรื่องส่วนตัว และเรื่องการเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถให้ความอบอุ่นกับเด็กนักเรียนได้ และในบางคนก็มีการดำรงชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เนื่องจากผู้เลี้ยงดูไม่มีฐานะมากนัก ต้องแบกภาระค่าใช้จ่ายมาก ไม่ค่อยมีเวลาในการอบรมเลี้ยงดู ไม่มีเวลาให้กับลูก เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบบิดา และ/หรือมารดา ถึงแก่กรรม ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิต

3.5 ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นบางคนฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาสูงทำให้การดำรงชีวิตดี เพราะในบางครั้งการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต้องได้รับการสนับสนุนเงินจากทางครอบครัวด้วย เช่น ค่าสื่อการเรียนการสอน หรือการเรียนพิเศษ ในขณะที่เดียวกันนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีไม่มีเงินสนับสนุนการศึกษามากนักจึงทำให้นักเรียนเหล่านี้มีการดำรงชีวิตที่ไม่ดี จากเหตุผลดังกล่าวฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิต

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย ตามลำดับคือ

4.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะ การที่บิดามารดาให้ความรักความห่วงใยต่อนักเรียน ให้กำลังใจและไว้วางใจในการกิจกรรมของนักเรียน เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัวกับนักเรียน ก็จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความสุขในการดำรงชีวิต และสามารถแก้ไขปัญหา

ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถึงแม้ว่าตนเองจะไม่สามารถแก้ไขได้ก็อาจจะของความช่วยเหลือจากบิดามารดาได้ ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาจึงส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอันดับที่สอง ทั้งนี้เพราะ นักเรียนต้องใช้เวลาอยู่ที่โรงเรียนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมงในหนึ่งวัน ทำให้นักเรียนต้องมีเพื่อนที่จะคอยดูแลซึ่งกันและกัน มีการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือซึ่งกันและ ในเรื่องส่วนตัวและเรื่องการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การใกล้ชิดห่วงใยกัน และร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน ทั้งนี้เด็กวัยเดียวกันจะกล้าที่จะพูดคุยในเรื่องส่วนตัวกับเพื่อนในวัยเดียวกันมากกว่าที่จะปรึกษาพ่อแม่ หรือครู และหากมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนแล้วการดำรงชีวิตก็จะดี มีการใช้ชีวิตที่มีความสุขขณะอยู่ในห้องเรียน ในโรงเรียน หรือขณะที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ดังที่ มาริษา นาคทับที (2540 : 87) ที่ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้นำประชาธิปไตยของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาลัยชนประทาน จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนจึงส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอันดับที่สาม ทั้งนี้เพราะ นักเรียนต้องใช้ชีวิตในช่วงเวลากลางวันอยู่ที่โรงเรียนมากที่สุด ผู้ที่ดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียน คือครู และครูยังมีอิทธิพลต่อนักเรียนหลายๆ ด้าน เช่น ให้การปรึกษาแนะนำข้อปฏิบัติต่างๆ ให้การดูแลเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้ และเรื่องส่วนตัว และเป็นผู้ที่จะคอยเข้มงวดในเรื่องการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับทั้งของวิชาที่เรียน และของโรงเรียน ดังนั้นไม่ว่านักเรียนจะไปทางไหนในโรงเรียนก็ต้องพบครูเสมอๆ และด้วยความเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดี และนิสัยที่อ่อนโยนของครูจึงทำให้สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโคแกน (Cogan. 1975 : 135 – 139) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนรู้ของนิสิตดียิ่งขึ้น อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดมากเท่านั้น ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูจึงส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลให้สถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ทราบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา/สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนนโยบายในการพัฒนาการดำรงชีวิตของนักเรียน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการวางแผนการพัฒนาการดำรงชีวิตของนักเรียนต่อไป

2. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา/ ปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูสามารถพยากรณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ดี ดังนั้นผู้ปกครอง และผู้บริหารการศึกษาควรให้ความสำคัญส่งเสริมสัม

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อที่จะส่งผลต่อการดำรงชีวิต ทางครอบครัวและที่สถานศึกษาที่ดีต่อไป

3. สำหรับครู และผู้ปกครองควรให้ความรัก ความอบอุ่น และความใกล้ชิด คอยแนะนำหรือให้การเอาใจใส่ เพื่อที่จะเป็นการทำให้การดำรงชีวิตของนักเรียนดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตเช่น ระดับเชาวน์ปัญญา การอบรมเลี้ยงดู การปรับตัว เป็นต้น

2. ควรนำปัจจัยที่พยากรณ์ได้ดีที่สุด คือสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาไปพัฒนาโดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม พฤติกรรมกลุ่ม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ อุ่นใจ. (2535). ผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิการ์ ชีใจงาม. (2542). การศึกษาค่านิยมในการดำเนินชีวิตและการดำเนินชีวิตที่ดีของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- กันยา สุวรรณแสง. (2533) . การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- จรรยา สุวรรณทัต.(2531) .ประมวลบทความวิชาการระหว่างปีพุทธศักราช 2526 – 2531 ฉบับอภิธานการครอบรอบ 33 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์เยาวชนไทยกับการมุ่งอนาคต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- จักรวาล ภูวนันท์. (2537). ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถีกรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- จิตรา วสุวานิส. (2538) . สุขภาพจิตและการปรับอารมณ์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธพานิชย์.
- จิราภรณ์ หุ่นตระกูล. (2528). ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑารม. (2527). พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์.
- ชาติชาย หมั่นสมักร. (2542). การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ชีรวัณณ์ นิเจนตร. (2522). สภาพเชิงจิตและสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย รายงานวิจัย ฉบับที่ 21 . กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน , อรพินท์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์. (2529). รายงานการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ดุขฎี จุลาสัย และคนอื่นๆ. (2531). *ขั้นตอนทางจิตวิทยาของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธรรมธรรณันท์, พระครู. (2535 , กุมภาพันธ์). "ทางเสื่อมของมนุษย์," *มิตรครู*.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2529). *รายงานผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมจริยธรรมในสังคม : ศึกษาตามแนวทางจิตวิทยาสังคม*. รายงานวิจัยฉบับที่ 16 กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2527). "นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้," *ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ : องค์กรศิลปการพิมพ์.
- นาคยา ปิลันธนานนท์. (2526). *อนาคตศาสตร์*. กรุงเทพฯ : พีรพัทธนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). *รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญศรี จิงชนาเจริญเลิศ. (2530). *ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประดิษฐ์ อูปรนัย. (2523). "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน," *เอกสารการสอนชุดระบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : สารมวลชนจำกัด.
- ประทีน มหาจันทร์. (2521). *การศึกษากับการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประกาศิ์ สัจันทบุตร. (2522). *สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเวศ ะสี. (2538). *การดำรงชีวิตที่มีคุณค่าในสังคมสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- ปิยะฉัตร เนนเลิศ. (2524). *การศึกษาปัญหาสังคมและผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม ศึกษาเฉพาะกรณี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง. (2531). *การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของเด็กรุ่นในสถานสงเคราะห์กับเด็กรุ่นในโรงเรียน*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.(2530). *สุขภาพจิตเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.
- _____. (2538). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา*. หน้า 1.
- พนิดา สิ้นสุวรรณ. (2527). *การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนแบบบรรยาย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ. (2530). *จิตวิทยาครอบครัว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญแข ประจณปัจจนึก. (2526). "ลักษณะมุ่งอนาคต," *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรมหน่วยที่ 9 – 15*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. (2524). *เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- เขาวนารถ อุทุมมกุล.(2538). *สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- รัชณี ฝนทองมงคล. (2538). *การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุภายหลังเกษียณราชการ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ประเสริฐสม. (2526). *การสร้างจิตลักษณะส่งเสริมอนามัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- รุจ วังษ์. (2519). *แนะนำการทำมาหากินของชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- วัฒนา พุ่มเล็ก. (2533). *การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- วัฒนา ณ ระนอง. (2534 , พฤศจิกายน). Lifestyle "คนรุ่นใหม่ในกรุงเทพมหานคร," *คู่แข่ง*. 12 : 134
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2527). *รายงานการวิจัยเรื่องนิสัยนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร อาวะกุล. (2537). *เทคนิคมนุษยสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินติ้งเฮาส์การพิมพ์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- สมจิตต์ พิเศษ.(2532). *การเปรียบเทียบผลสัมพัทธ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- สมศรี บุญอรุณรักษา. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเครือคาทอลิก*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- สัญญา ธรรมศักดิ์. (2533). "หลักการดำเนินชีวิต," พ.ส.ล. 19 (147) : พฤษภาคม-มิถุนายน.
- สุพิตร สุกภาพ. (2521). *จะเลือกคู่ครองอย่างไรดี*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- สุภา มาลากุล. (2518). "สุขภาพจิตของเด็กนักเรียน," *การอบรมครูแนะแนวรุ่น 1*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2533). *สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบด้านเชาวน์ปัญญา ปัญหาส่วนตัว นิสัย และทัศนคติทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎามนตรี. (2529). *แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 – 2534*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (ม.ป.ป.). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- เสาวรัตน์ จุลรัตน์. (2535, สิงหาคม). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- เสาวลักษณ์ เลิศดำรงเดช , ศิริพร ทองป่อ และจิรัชกุล เมืองแก้ว. (2525). "โครงการสำรวจสุขภาพจิตเด็กวัยรุ่น," *สุขภาพจิตเด็กและเยาวชนและงานสาธารณสุขมูลฐาน*. กรุงเทพฯ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- อัมพร โอตระกูล. (2521). "ศึกษาสุขภาพจิตผู้รับบริการศูนย์สุขภาพจิต," *วารสารจิตวิทยาคลินิก*. 9 : 144 – 145.
- อุทุมพร จามรมาน. (2528). *คุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร ทองอุไร. (2522). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อมหาวิทยาลัยเปิด*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Baskin, Samul. (1968). *Higher Education*. New York : McGraw Hill Book Company.
- Cogan, Morris L. (1975, January). "Studies of Teacher Behavior," *The Journal of Experimental Education*. 26 (16) : 135 ; .

- David, James S. and Pual A Hare. (1956, Winter). "Button – Down Collar Culture : A Study of Undergraduate Lift at a Men's College," *Human Organization*. 14 (22) : 13 – 20 .
- Eysench, H.J., W. Arnold and R. Meili. (1972). *Encyclopedia of Psychology*. London : search Press.
- Griggs, Rick. (1989). *Professional Balance*. California : Elaine Fritz & Associates.
- Hall, Denise. (1972). *Tussles Projects in Thailand*. Singapore : Simon & Schuster (Asia).
- Hessong, Robert F. and Thomas H. Weeks. (1987). *Introduction to Education*. New York : Macmillan Publishing Company.
- Holtzman, Wayne H. (1965). *Survey of study Habits and Attitudes*. New York : The Psychological Corporation.
- Jakobovits, Lcon A. (1971). *Foreign Language Learning : A Psycholinguistic Analysis of the I saws*. Rowel, Massachusetts : Newbury House.
- Kanner and others. (1975). "The Mental Environment," *Child Psychiatry*. 3rd ed., Menasha : George Banta.
- Kaplan, Louis. (1959). *Mental Health and Human Relation in Education*. New York : Harper and Brothers.
- Lamm, Helmet, Rolf W. Schmidt and Gisela Trommsdoff. (1976, September). "Sex and Social Class as Degermirant of Future Orientation (Time Perceptive) in Adolescents," *Journal of Personality and Social Psychology*. 54 (3) : 317 – 326 .
- Mcclelland, D.C, and D.G. Winter. (1969). *Motivation Economic Achievement*. The Free Purse.
- Meade, Rober D.(1971, January). "Future Time Perceptive of college Students in America and India," *Journal of Social Psychology*. (14) : 49-54
- Mischel, W. (1974). "Processes in Delay of Gratification," in L. berkowitz (ed.) *Advances in Experimental Social Psychology*. Vol. 7. New York : Academic Press.
- Moor, Helena. (1957). *Adult Awareness of Problems of High School Youth*. Boston : Boston University.
- Munro, A. (11966). " Parental Deprivation in Depressive Patient," *British Psychiatry*. 32 (6): 433 – 457 .
- Pender, N.J. (1987). *Health Promotion in Nursing Practice*. California : Appleton & Lange.
- Rahman, Syed Abbur. (1965, October). "An Investigation of the Extend and Causes of Droopy in Class X Through XII of The Secondary Schools of Decca East Pakistan During 1965," *Dissertation Abstracts*. 28 (21) : 405.
- Redlich, Fritz. (1978, January). "Trends in America Mental Health," *America Journal of Psychiatry*. 135 (9) : 229 – 230 .

- Ringness, Thomas A. (1968). *Mental Health in the School*. New York : Random House.
- Walker, S.N., Sechrist . and N.J.Pender (1990, September-October). "*A Spanist Language of the Health-Promoting lifestyle Profile*," . 39 (27) : 268 – 273 .
- Watson, R.L. and Henry Clay Lindgren. (1973). *Psychology of the Child* . 3rd ed., New York : John Willing & Son.
- Wolk, Rochelle Breindel. (1971,February). "The Dimensions of Future Time Perspective in Black and White Children," *Dissertation Abstracts International*. 31 (10) : 6277-B .
- Wrenn, C. Gilbert and Larsen P. Robert. (1969). *Studying Effectively*. Stanford : Stanford University Press.
- Wright, D. (1975). *The Psychology of Moral Behavior*. Middlesex, England : Penguin Books Ltd..
-

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือรับรอง

แบบสอบถาม

ที่ ทม 1012/ 5 426

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกำแพง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายศักดิ์ดา พัยคนโส นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายศักดิ์ดา พัยคนโส ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทบ 1012/ ๒๒ ๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสะแกงาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายศักดิ์ดา พัทธกโส นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่และขอให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 200 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายศักดิ์ดา พัทธกโส ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอว่าพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นายภรณ์ เทวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 8 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต
- ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา
- ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
- ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
- ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามการดำรงชีวิต

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดและลักษณะนิสัยต่างๆ ไปที่นักเรียนเคยประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบที่ได้จะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งคำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับแต่จะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด จึงขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อด้วย

ขอบคุณที่ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ศักดิ์ดา พยัคฆโส

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ข้อมูลในเรื่องเพศ ชั้นปี สถานภาพสมรส
ของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริง
ของท่านหรือเติมคำลงในช่องว่าง ☐ ให้ครบทุกข้อ

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ชั้นปี

☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

☐ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน /

☐ บิดามารดาแยกกันอยู่ หรือ หย่าร้างกัน /

☐ บิดามารดา และ / หรือมารดาถึงแก่กรรม

4. รายได้ของบิดามารดารวมกันต่อเดือน จำนวน.....บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนบ้างบางครั้ง
น้อยครั้ง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยครั้งมาก
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาบ่อยครั้งมาจนแทบไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	น้อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
	1. <u>การแบ่งเวลาในการเรียน</u>					
1.	ข้าพเจ้าขาดเรียนเป็นประจำ.....					
2.	ข้าพเจ้ามีเวลาทำการบ้านหลังเลิกเรียน..					
	2. <u>การทำการบ้าน</u>					
3.	ข้าพเจ้าส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด...					
4.	ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยพร้อมที่จะส่งครู.....					
5.	ข้าพเจ้าทำการบ้านทุกวิชาด้วยตนเอง....					
6.	ข้าพเจ้าส่งการบ้านหลังกำหนดทุกครั้ง...					
7.	ข้าพเจ้าไม่เคยส่งการบ้าน.....					
8.	การบ้านมักจะยากเกินความสามารถของข้าพเจ้า.....					
9.	ข้าพเจ้าไม่มีเวลาทำการบ้าน.....					
	3. <u>การทบทวนบทเรียน</u>					
10.	ข้าพเจ้าทบทวนบทเรียนทุกครั้ง.....					
11.	ข้าพเจ้ามีสมาธิในการทบทวนบทเรียน...					
12.	ข้าพเจ้าทบทวนบทเรียนในที่สงบ.....					
	4. <u>การตั้งใจเรียน</u>					
13.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในชั่วโมงเรียน.....					

ข้อที่	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อย	บาง ครั้ง	น้อย ครั้ง	นานๆ ครั้ง
14.	ข้าพเจ้าใจจดจ่อกับกิจกรรมด้านนอก ห้องเรียน.....					
15.	ข้าพเจ้ามักใจลอยในเวลาเรียน.....					
16.	ข้าพเจ้าจะไม่สนใจสิ่งแวดลอมรอบข้าง ขณะเรียน.....					
17.	ข้าพเจ้าจะถามครูทันทีที่ไม่เข้าใจ.....					
18.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน.....					
19.	ข้าพเจ้ามักหลับขณะเรียน.....					
	<u>5. การวางแผนในการเรียน</u>					
20.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเรียน...					
21.	ข้าพเจ้าเตรียมตัวสอบกลางภาค.....					
22.	ข้าพเจ้าเตรียมตัวสอบปลายภาค.....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1.	ความตั้งใจทำงานจะช่วยให้ข้าพเจ้าได้ในสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการ.....					
2.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน.....					
3.	ความสำเร็จในการเรียนจะทำให้ประสบความสำเร็จในอนาคต.....					
4.	ข้าพเจ้าไม่ต้องการเรียนหนังสือให้สูง เพราะไม่คุ้มค่า เสียเวลา ทำให้เสียเงินทองโดยเปล่าประโยชน์.....					
5.	คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานดีมักเรียนสูง.....					
6.	ข้าพเจ้าใช้ความพยายามในการเรียนให้มากที่สุดเพื่อจะได้มีงานทำที่ดี.....					
7.	ข้าพเจ้าคิดอยากลาออกจากสถานศึกษาเพราะเบื่อการ					
8.	เรียน.....					
9.	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาจะทำให้ไม่อดตาย.....					
	ข้าพเจ้าใช้ความพยายามในการเรียนให้มากที่สุดเพื่อจะได้มีงานทำที่ดี.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10.	การเรียนหนังสือไม่สามารถทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในอนาคตเสมอไป.....					
11.	ถ้าข้าพเจ้าต้องทำงานชิ้นหนึ่ง ข้าพเจ้าวางแผนทุกอย่างไว้ล่วงหน้าว่าทำงานอย่างไรบ้าง.....					
12.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเพียงเพื่อให้สอบผ่านเท่านั้น.....					
13.	ข้าพเจ้าอดทนต่อการเรียน ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใด เพื่อความสำเร็จในอนาคต.....					
14.	ข้าพเจ้าขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน แม้ว่าผลการเรียนในปัจจุบันยังไม่ดีพอ.....					
15.	การศึกษาไม่มีความสำคัญสำหรับข้าพเจ้า.....					
16.	ถึงข้าพเจ้าไม่ชอบวิชาใด ข้าพเจ้าก็จะพยายามตั้งใจเรียนเพื่อให้สอบได้คะแนนดี.....					
17.	ข้าพเจ้าเลือกอาชีพที่ตรงกับความสามารถและความสนใจของข้าพเจ้า.....					
18.	ข้าพเจ้าคิดถึงการประกอบอาชีพในอนาคต.....					
19.	ก่อนที่ข้าพเจ้าเลือกอาชีพ ข้าพเจ้าพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต.....					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	1. พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อ นักเรียน					
1.	บิดามารดาสนใจการเข้าร่วมกิจกรรมที่ ข้าพเจ้าปฏิบัติที่โรงเรียน.....					
2.	บิดามารดาไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องเรียน ของข้าพเจ้า.....					
3.	บิดามารดามักจะตำหนิถ้าข้าพเจ้าเรียน ไม่ดี.....					
4.	บิดามารดาส่งเสริมให้ข้าพเจ้าเล่นกีฬา..					
5.	บิดามารดาให้ข้าพเจ้าตัดสินใจในการ กระทำการต่างๆ ด้วยตนเอง.....					
6.	บิดามารดาดีใจถ้าข้าพเจ้าเรียนดี.....					
7.	บิดามารดาคอยแนะนำข้าพเจ้า ทำการ บ้าน.....					
8.	บิดามารดาแสดงความรักโดยให้กำลังใจ ด้วยคำพูด.....					
9.	บิดามารดาแสดงความรักให้เห็นด้วย การกระทำ.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10.	บิดามารดาไม่มีเวลาดูแลเมื่อข้าพเจ้าไม่สบาย.....					
11.	บิดามารดาตีข้าพเจ้าก่อนฟังเหตุผล...					
12.	เมื่อข้าพเจ้าทำความผิดบิดามารดามักจะถามเหตุผลก่อน.....					
13.	ถ้าข้าพเจ้าเป็นอะไรไป คนที่เสียใจที่สุดคือบิดามารดา.....					
14.	บิดามารดายอมรับความคิดเห็นของข้าพเจ้า.....					
15.	บิดามารดาส่งเสริมความสามารถพิเศษของข้าพเจ้า.....					
16.	เมื่อใกล้สอบบิดามารดาให้กำลังใจการอ่านหนังสือสอบ.....					
17.	บิดามารดาสั่งห้ามพาเพื่อนมาบ้าน.....					
18.	บิดามารดาจะดีใจและภูมิใจที่ข้าพเจ้าช่วยเหลืองานบ้าน.....					
19.	ข้าพเจ้าเป็นคนเก่งในสายตาบิดามารดาทุกเรื่อง.....					
	<u>2. พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อบิดามารดา</u>					
20.	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาทุกเรื่องกับบิดามารดา.....					
21.	ข้าพเจ้าแสดงความเคารพบิดามารดาก่อนไปและกลับจากโรงเรียน.....					
22.	ข้าพเจ้าไม่เห็นความหวังดีของบิดามารดา.....					
23.	ข้าพเจ้าเชื่อฟังบิดามารดา.....					
24.	ข้าพเจ้าทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
25.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนตามความตั้งใจของบิดามารดา.....					
26.	ข้าพเจ้าขออนุญาตทุกครั้งเมื่อออกนอกบ้าน.....					
27.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบของบิดามารดา.....					
28.	ข้าพเจ้าทำอะไรโดยไม่สนใจบิดามารดา.....					
29.	ข้าพเจ้าเล่าเรื่องราวต่างๆชอบเพื่อนให้บิดามารดาฟัง.....					
30.	ข้าพเจ้าเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่ประสบมาให้บิดามารดาฟัง.....					
31.	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหากับบิดามารดาเฉพาะปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้.....					
32.	ข้าพเจ้ารัก และภูมิใจในตัวบิดามารดา..					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
 จริง ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนบ้างและบางครั้งไม่ตรง
 จริงน้อย ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	1. วิธีการสอนของครู					
1.	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนถาม.....					
2.	ครูใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน.....					
3.	ครูสอนเร็ว นักเรียนฟังไม่ทัน.....					
4.	ครูสอนเนื้อหาวิชาอย่างเดียวโดยไม่ซัก ถามความเข้าใจของนักเรียน.....					
5.	ครูมีความยุติธรรมให้กับนักเรียน.....					
6.	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความ สามารถ.....					
	2. สถานที่เรียน					
7.	บริเวณของโรงเรียนสะอาด.....					
8.	โรงเรียนไม่ควบคุมการใช้กฎระเบียบ วินัยของนักเรียน.....					
9.	สภาพห้องเรียนมีผลพิษทำให้รู้สึกอึดอัด เช่น กลิ่นเหม็นจากห้องน้ำ กลิ่น ควันไฟ.....					
10.	สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ สะดวก.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
11.	บริเวณโรงเรียนมีการรักษาความปลอดภัย.....					
12.	โรงเรียนจัดแหล่งความรู้เพียงพอกับความต้องการ เช่นห้องสมุดที่มีหนังสือเพียงพอกับการค้นคว้าหาความรู้.....					
<u>3. สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน</u>						
13.	อุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งาน.....					
14.	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความหลากหลายและเหมาะสมกับรายวิชา.....					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุดดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1.	1. พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าครูสนใจแต่นักเรียนที่ เรียนเก่ง.....					
2.	ครูที่สอนจะรับฟังเหตุผลของนักเรียน...					
3.	ครูสนใจความเป็นอยู่ของนักเรียน.....					
4.	ครูมีความยุติธรรมกับนักเรียน.....					
5.	ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่เรียนเก่ง.....					
6.	ครูให้ความเสมอภาคกับนักเรียนทุก คน.....					
7.	ครูไม่ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน..					
8.	ครูแนะนำเรื่องที่เป็นประโยชน์กับนัก เรียนทั้งที่เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนและเรื่อง ส่วนตัว.....					
9.	ครูใส่ใจความเป็นอยู่ของนักเรียน.....					
10.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาสามารถปรึกษากับ ครูได้.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	2. พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู					
11.	ข้าพเจ้าส่งงานเฉพาะวิชาที่ชอบ.....					
12.	ข้าพเจ้าส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด...					
13.	ข้าพเจ้าเคารพครูทุกคนในโรงเรียน.....					
14.	ข้าพเจ้าพยายามปฏิบัติตามที่ครูสอน....					
15.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนทุกวิชา.....					
16.	ข้าพเจ้าจะปรึกษาครูทันทีที่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเรียน.....					
17.	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับครูได้.....					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องขวามือ

ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1.	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษา หารือเกี่ยวกับการเรียนและส่วนตัว.....					
2.	เพื่อนของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัวไม่เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน.....					
3.	เพื่อนของข้าพเจ้ามีความสามัคคี.....					
4.	เพื่อนของข้าพเจ้าสามารถพูดคุยกับ ข้าพเจ้าได้ทุกเรื่อง.....					
5.	เพื่อน ๆ ยอมรับความคิดเห็นของ ข้าพเจ้า.....					
6.	เพื่อน ๆ มักจะชวนข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจ กรรมด้วยเสมอ.....					
7.	ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้ร่วมกิจกรรม กับเพื่อน.....					
8.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษา เพื่อนได้.....					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการดำรงชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องขวามือ

ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
 จริง ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนบ้างและบางครั้งไม่ตรง
 จริงน้อย ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	1. ด้านการเรียน					
1.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเรียน..					
2.	ข้าพเจ้าจัดตารางเรียนทุกวัน.....					
3.	ข้าพเจ้าคิดจะลาออกเพราะเรียนหนังสือ ไม่รู้เรื่อง.....					
4.	ขณะอยู่ในเวลาเรียนข้าพเจ้าสนใจ เรียน.....					
5.	ข้าพเจ้าหวังว่าจะเรียนให้ถึงระดับ ปริญญา.....					
6.	ข้าพเจ้าจะทำคะแนนแต่ละวิชาให้อยู่ใน ระดับดีที่สุด.....					
7.	ข้าพเจ้าเข้าใจในเนื้อหาแต่ละวิชาได้ ดี.....					
	2. ด้านส่วนตัว					
8.	ข้าพเจ้ามีโอกาสไปเที่ยวสถานที่ต่างๆ .					
9.	ข้าพเจ้ามีเวลานอนไม่น้อยกว่า 7 – 8 ชั่วโมง ในแต่ละวัน.....					
10.	ในแต่ละวันข้าพเจ้ามีเวลาดูโทรทัศน์ 4 – 5 ชั่วโมง ในแต่ละวัน.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>3. ด้านสังคม</u>					
11.	การคบเพื่อนต่างเพศทำให้ข้าพเจ้ามีเพื่อนมากยิ่งขึ้น.....					
12.	กลุ่มเพื่อนของข้าพเจ้าเป็นเพศเดียวกันทั้งหมด.....					
13.	ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้ไปเที่ยวกับสมาชิกในครอบครัว.....					
14.	ข้าพเจ้าสามารถพบและพูดคุยกับคนได้ทุกคน.....					
15.	ข้าพเจ้าอยากไปร่วมงานสังสรรค์ต่าง ๆ ..					

ภาคผนวก ข.

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก

ตาราง 7 ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อของแบบสอบถามนิตยทางการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	9.86
2	12.52
3	10.40
4	10.26
5	11.00
6	11.28
7	4.58
8	11.28
9	11.28
10	12.52
11	9.94
12	5.36
13	3.28
14	2.63
15	12.52
16	11.28
17	11.28
18	10.85
19	10.55
20	3.69
21	4.93
22	3.33
23	3.31

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนิตยทางการเรียน เท่ากับ .9435

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	10.55
2	5.00
3	3.69
4	10.40
5	11.28
6	3.37
7	2.973
8	11.28
9	3.540
10	11.86
11	12.41
12	10.85
13	3.33
14	4.54
15	3.54
16	10.85
17	3.55
18	10.38
19	4.71

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต เท่ากับ .9432

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	11.28
2	11.28
3	2.27
4	3.17
5	2.39
6	3.56
7	9.10
8	12.52
9	12.84
10	5.27
11	3.59
12	11.86
13	2.41
14	11.28
15	4.15
16	12.84
17	11.28
18	3.63
19	12.84
20	11.28
21	4.93
22	2.28
23	11.86
24	11.28
25	11.86
26	4.18
27	11.86
28	3.93
29	11.28
30	12.84
31	4.79
32	2.86

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา เท่ากับ .9433

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	11.28
2	11.28
3	10.55
4	10.55
5	12.84
6	12.84
7	3.35
8	4.16
9	10.85
10	12.84
11	2.65
12	3.93
13	10.85
14	2.12

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน เท่ากับ .9434

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	10.85
2	5.52
3	3.17
4	12.84
5	3.63
6	2.67
7	5.01
8	3.74
9	10.85
10	3.45
11	4.52
12	4.11
13	3.60
14	3.02
15	4.08
16	12.52
17	11.28

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เท่ากับ .9432

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.25
2	2.24
3	3.55
4	2.78
5	2.91
6	3.63
7	10.40
8	3.26

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เท่ากับ .9433

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามการดำรงชีวิต

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	12.84
2	2.54
3	2.89
4	3.52
5	12.41
6	5.06
7	2.11
8	3.24
9	10.40
10	12.52
11	3.24
12	10.38
13	11.28
14	11.28
15	12.84

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการดำรงชีวิต เท่ากับ .9434

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - สกุล	นายศักดิ์ดา พยัคฆโส
เกิดวันที่	18 มกราคม 2520
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 67 หมู่ 5 ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 35 ก. ถนนเอกชัย แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150 โทรศัพท์ 02 893-6263
สถานที่ทำงาน	บ้านเลขที่ 35 ก. ถนนเอกชัย แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150 โทรศัพท์ 02 893-6263
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2542	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกภาษาไทย) สถาบันราชภัฏธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร